

SLOVENSKI NAROD.

„Slovenski Narod“ velja po pošli:

za kraje bivše Avstro-Ogrske:	za Nemčijo:
celo leto skupaj naprej . . . K 50—	celo leto naprej . . . K 55—
pol leta . . . 25—	za Ameriko in vse druge dežele:
četrt leta . . . 13—	celo leto naprej . . . K 60—
na mesec . . . 4:50	

Vprašanjem glede inseratov se naj priloži za odgovor dopisnica ali znakica.
 Izdajateljstvo (spodaj, pritličje, levo). Knafljeva ulica št. 5, telefon št. 85.

Izhaja enak dan zvečer, izvenredni dodatki in prazniki.

Inserati se računajo po porabljenem prostoru in sicer 1 mm visok ter 54 mm širok prostor: enkrat po 12 vin., dvakrat po 11 vin., trikrat po 10 vin. Poslano (enak prostor) 30 vin., parte in zahvale (enak prostor) 20 vinarjev. Pri večjih insercijah po dogovoru.

Novi naročniki naj pošljejo naročnino vredno 200 po nakaznici. Na samo pismene naročbe brez poslatve denarja se ne moremo nikakor ozirati.
 „Narodna tiskarna“ telefon št. 83.

„Slovenski Narod“ velja v Ljubljani:

dostavljen na dom ali če se hodi ponj:	
celo leto naprej . . . K 48—	četrt leta naprej . . . K 12—
pol leta . . . 24—	na mesec . . . 4—

Posamezna številka velja 30 vinarjev.

Dopisi naj se frankirajo. Rokopisi se ne vračajo.
 Uredništvo: Knafljeva ulica št. 5 (v l. nadst. levo), telefon št. 43.

VABILO k seji izvrševalnega odbora Jugoslov. demokratske stranke

:: 5. januarja 1919 ::
 v dvorani mestnega magistrata
 (I nadstropje) v Ljubljani.
 Začetek je ob 8. dopoldne, seja se nadaljuje ob 3. popoldne.

DNEVNI RED:

1. Poročilo načelstva.
2. Poročilo o splošnem političnem položaju.
3. Določitev kandidatov JDS. za državno vijeće in za pokrajinski svet.
4. Poročila zunanjih odbornikov o organizaciji stranke.
5. Slučajnosti.

V Ljubljani, dne 26. dec. 1918.

Načelstvo JDS.

Dr. Ivan Tavčar:

Prehrana in valuta.

(Govor v Mariboru.)

II.

V tem pogledu govoriti mi je na prvem mestu o prehrani. Ne zategadelj, ker sem bil slučajno poverjenik za prehrano Narodne vlade SHS. v Ljubljani, temveč radi stvari same.

S prehrano bi se moral dandanes vsakdo na jugu pečati in vsakdo bi se moral truditi, da pride na tem polju do objektivnega in pravičnega pojmovanja. Posebno bi bilo to zahtevati od inteligentnih krogov, ker žalibog opažam, da se tudi ti krogi prav radi postavljajo na stališče, da je Jugoslavija, ker je v nji prehrana slaba in šibka, slabša, kakor je bila nekdanja Avstrija. Ne da se ta izjavi, da je želoceci vladar sveta in da je prazna skleda največkrat povzročiteljica revolucij in prevratov. Zato je prehrana za Jugoslavijo največjega pomena; da se pa dosedaj ni mogla rešiti, kakor bi želeli želoceci, je pa čisto naravno. Priporočam, da se rad spušča v vzkliče: »Ta prokleta Jugoslavija je še manj vredna, kakor je bila vredna prejšnja država,« ali od nje ne moremo zahtevati, da si spozna resnico. Resnica pa je, da so taki očitki krivični in da je Jugoslavija čisto nedolžna, ker je bila pri siljena prevzeti na polju prehrane, kakor tudi povsod drugod, dedščino po stari Avstriji, ki ni obsegala drugega, nego same dolge; kdor pa prevzame tako dedščino, je vsikdar berač in navadno mu ni druge rešitve, kakor kajti in konkurz. Naloga inteligence pa je odpirati tukaj ljudstvo očij, in največji hudočedelec je tisti, ki ljudstvo radi prehrane hujša, mesto da bi je miril. In če dines doživljamo, da se tudi aprovizacija že porablja za politično agitacijsko sredstvo, in to se celo v naši stranki sami, mora se to najstrožje obsoditi, ker je mnenje dotičnikov, da se s tako agitacijo mora pobija samo posamezne osebe, napačno, pač pa je resnica, da se s tem pobija stranka samo ter zanaša v njene vrste razdor, kakor si ga želijo naši politični nasprotniki. Taka agitacija mora zaiti v čudne zagate. Oglejmo si slučaj!

Na Kranjskem se dobijo demokratični krogi, ki z ognjem navideznega navdušenja zastopajo stališče, da se mora mesarijem prepustiti prosti nakup in prosto klanje živine. Če klavci kaj takega zahtevajo, se jim ne čudim. Saj je mesarska obrt v resnici podpora vredna, ali končno se je med vojsko marsikateri drugi obrt dosti slabše godilo, nego se je godilo mesarski obrti. Razlogi, ki govorijo za to, da ostanemo na tem polju stare naredbe še nekaj časa v veljavi, so jasni. Če bi bilo klanje živine popolnoma prosto, potem bi imel vse obrtnik v svojih rokah ter bi tudi diktiral cene za meso po lastni volji. Maksimalne cene bi v tem pogledu ničesar ne pomagale, kakor niso dosedaj nikjer pomagale. Pri tem pa je še vpoštevati, da se vzdržuje posebno v Ljubljani in tudi drugod po večjih centrih ubožna akcija, pri kateri se deli meso ali brezplačno ali pa za tako znižano ceno, da niti z maksimalno ceno v nobeni primeri ne stoji. V Ljubljani je vsaj dvajset tisoč ljudi, ki so deležni te ubožne akcije, in

če jo danes ustavimo — mesariji sami je ne bodo hoteli vzdrževati —, je takoj revolucija na ljubljanskem trgu. Posledica bitorej bila, da bi premožnejši sloji, če je klanje prosto, dobivali več mesa, da bi pa 20.000 revežev ne dobilo mesa za tako ceno, kakoršno plačati morejo. Kdor se torej navdušuje za prosto klanje, posebno v Ljubljani, ta vodi vojsko proti 20.000 revežev in je torej jugoslovanski demokrat, kakor si ga mi predstavljati ne moremo!

Zatorej je dolžnost cele Jugoslovanske demokratske stranke, da vpoštevajo vprašanje prehrane tako, kakor to predpisuje pamet! Pamet pa oznanjuje vsakemu, da je vprašanje prehrane najtežavnejše in da mora ostati izven vsake politične agitacije, da se pa končno mora vendarle rešiti, ker je drugače tudi usoda Jugoslavije v največji nevarnosti!

Kar se tiče prehrane same, si je lahko misliti, da je naš položaj tak, da shajamo le za silo in sicer v prvi vrsti za tagadelj, ker je pri nas premalo občutka za edinstvo in ljubezen, ki bi morali vezati vse posameznike v naši novi državi. Mi smo predvsem pričakovali, da nam bodo poljedelci priskočili na pomoč, posebno sfižolom, prosom in krompirjem. Vsega tega se je precej pridalo po slovenskih pokrajinah, za aprovizacijo se pa dosedaj, kar moram z obžalovanjem priznati, ni toliko nabralo, da bi bilo vredno o tem govoriti. Krivi so različni razlogi. Predvsem okoliščina, da mora naš kmet svoje potrebščine pri trgovcih silno drago plačevati; da si cene po trgovinah deloma že precej padle, pa so vendar še tako visoke, da jih kmet ne more zmagovali. Na drugo stran iskati je vzroka tudi v ponesrečeni agitaciji gotovih krogov, ki so se v nemali za posebno vladno obliko ter natvezali ljudem, da če se vpele take vladne oblike, ne bo v Jugoslaviji ne davkov, ne revizicij, in da bodo Slovenci v taki Jugoslaviji živeli kakor Izraelci v puščavi, ko so jim mana in prepelice v usta letale! Tretji vzrok je dalje tudi ta, da se vsakdo, kdor je dosedaj prodajal za tiste nenaravno visoke cene, kakor so se bile razvile med vojno, brani ločiti se od teh cen in da se jih oklepa z vsjo silo. To je v človeški naravi utemeljeno in zatorej ne izrekam nobenega očitania. Končni razlog, za katerega je ljudstvo navadno silno pristopno, je pa ta, da so aprovizaciji pošla gotova živila, katera je mogoče dobiti le preko nemškega ozevlja. Ker pa Nemci niso dovoljevali prevoza, izostala sta sladkor in petrolej, izostalo je še marsikatero drugo prepotrebno živilo, ki ga posebej omenjati nečem. Kmetovalci se pa postavljajo na stališče: dokler mi sladkorja in petroleja ne dobimo, toliko časa ne damo od svoje strani ničesar! To je reciprociteta, ki ni utemeljena, ki je pa navadnemu poljedelcu zameriti ne moremo. V vseh teh zadevah je dolžnost inteligence, predvsem tudi dolžnost naše duhovščine, da ljudstvo pouči, da naj se poda na pot krščanske ljubezni in da sprevidi, da vse skupaj ne more v štirinajstih dneh boljše postati, da pa so sedaj taki časi, o katerih posebno velja božja zapoved: Ljubi svojega bližnjega kakor samega sebe! Agitacija za to božjo zapoved je edino dopustna na polju aprovizacije, vsaka druga agitacija je pa pregreha, ker lačnemu človeku ni treba dokazovati, da je lačen, vsaka druga agitacija je hudobna demagogija, ki lahko požre tistega, ki agitira, kakor tudi tistega, proti kateremu se agitira!

Dalje, kar omenjam z žalostjo, smo se močno zmotili v svojih pričakovanjih, katere smo stavili na aprovizacijsko pomoč od strani Hrvatske. Mislimo, da je na Hrvatskem vse polno aprovizacijskih rožic in da jih bomo trkali tudi mi za svoje potrebe. Ali razmere so dokazale, da temu ni tako in da imajo tudi na Hrvatskem svoje aprovizacijske težkote. Dosedaj, to se pravi, odkar je ustanovljena Jugoslavija, dala nam je Hrvatska dva vagona masti in 20 vagonov moke za železničarje. To blago je preskrbelo poverjenstvo za promet. Dalje je dala Hrvatska nekaj masti, nekaj vagonov moke in, če se ne motim, 40 vagonov krompirja za rudnike trboveljske premogokopne družbe. Ta živila je preskrbelo poverjenstvo za javna dela, ki se je obenem zavezalo, da dobavi za Hrvatsko precejšnjo množino premoga iz omenjenih rudnikov. Poverjenstvo za prehrano pa

je do sedaj iz Hrvatske prejelo 31 vagonov krompirja (da je bilo vmes nekaj črnega krompirja, to sem seveda zakrivil jaz kot bivši poverjenik za prehrano!). Dalje se mi je obljubilo sto vagonov moke, od katerih je pa dosedaj došlo vsega skupaj šest vagonov. Urad za prehrano je torej v teku dveh mesecev dobil iz Hrvatske nekaj čez 30 vagonov krompirja in okrog šest vagonov moke! To je vse. Kar so dobili železničarji in kar so dobili v rudokopih, to sicer ni spadalo pod mojo kontrolo, ali prepričan sem, da se je do zadnjega vse porabilo za železničarje in rudniško delavstvo. Kar je dobilo poverjenstvo za prehrano, omenjam, da se je do zadnjega krompirja vse porabilo v Ljubljani in da sem moral prenašati še hude osobne napade, da je bilo preveč črnega krompirja v prejetih 31 vagonih, in da je bilo blago predrago!

Z globokim obžalovanjem moram tukaj zavrniti trditve gradonačelnika zagrebskega, ki je na shodu Ekspozitnega društva javno obtožil poverjenstvo za prehrano v Ljubljani, da je iz Zagreba prejel 31 vagonov krompirja prodalo dalje v nemške pokrajine. Da smo s tem krompirjem takorekoč spekulirali! Kak namen imajo taka očitania in kje je dr. Skrlj za to trditve dobil svoje informacije, mi ni znano. Nimam pa proti temu drugega orožja, kakor obžalovanje in začudenje, da merodajni krogi v Zagrebu prihajajo s takimi, nič vrednimi očitania!

Ta dogodek mi sega posebno globoko v srce, ko čitam poročila ogrskih listov, da bodo Ogrji iz Srbije dobili 1000 vagonov žita, inpolagoma prihajam do prepričanja, da naša rešitev na polju aprovizacije ne bo prišla od drugod, nego iz Srbije, ker nam more edinole Srbija pomagati, da stopimo z entento v tesno zvezo, ki nam bo mogočila, da se bo moglo naše ljudstvo na polju prehrane z vsem potrebnim preskrbeti.

Takoj, ko sem prevzel poverjenstvo za prehrano, sem, ko sem dobil iz Hrvatskega poročila, da nam pri aprovizaciji ne bodo mogli veliko pomagati, poskusil vse, da bi entente države izvedele, v kaki sili se nahajamo, in da nam bo brez njihove pomoči od gladi poginili. V tem oziru sem, pri čemer me je tajnik dr. Albert Kramer z Ribnikarjem krepko podpiral, vplival pri Narodnem veču v Zagrebu, da bi se za nas razvila svetovna agitacija. Prepričan sem, da je Narodno veče storilo vse, kar je bilo mogoče, ali vidnega uspeha ni in ne vemo, ali smo kaj dosegli ali ne. Dandanes se čita samo o tem, kako bogato bo ententa založila Dalmacijo, kako bo založila Bosno in Hercegovino, o ubogi Kranjski in Stajerski pa se nikjer ničesar ne čita, da si na Kranjskem in slovenskem Koroskem, pa tudi na Stajerskem razmere niso nič boljše od onih v Dalmaciji, Bosni in Hercegovini. Mi smo povečini tičali v ožjem vojnem krogu, in posebno Kranjsko je avstrijska generaliteta, ki bi bila najraje obesila vsakega Slovenca, tako izmotala, da so nas kar naravnost oropali za živilo in živila. Kar se tiče Koroske in Stajerske, so ju nesposobni generali in vojaški intendant tudi vzeli v prečo, ali tukaj je pristopila še druga okoliščina, da so se namreč generalom pridružili še nemški administratorji, ki so slovenski del dežele neusmiljeno izrekvirirali ter mu vzeli sploh vse, kar se je vzeti dalo. V takih razmerah smelo trdim, da se nahajajo slovenske pokrajine skoraj povsod v enakem položaju, kakor se nahaja Hercegovina! Zatorej pa človeku hudo de, da se o nas, o naši revščini nikjer ničesar ne piše in da se do danes nikdo ni skušal ententnih držav prepričati, da pri nas žeglodamo zadnjo koš in da potrebujemo nujne in hitre pomoči!

Tukaj nam bo Srbija edina pomoč, posebno v tem, da bo opozarjala entente države, da je nam na jugu nemogoče shajati, če se ne vprizori živilska akcija, kakor se je svojčas vprizorila za potepant in izstradan Belgijo. Potepanti in izstradani smo tudi mi in naravnost poniževalno je za nas, če čitamo po nemških listih, kako energično se pripravljajo na korist avstrijskim Nemcem ententna prehranjevalna pripomoč preko Švice, dočim nikjer ne čitamo, da bi se za nas kaj pripravljalo. Kakor trombe glas mora zadoneti naš klic po izdatni in hitri pomoči entente, da bo segal do ameriškega kontinenta, ker je drugače mogoče, da se utopimo v svoji revščini in da nam la-

kota s koščeno roko prečrta vse lepe upe, katere smo gojili o naši Jugoslaviji!

Tukaj si sami ničesar pomagati ne moremo, ker jugoslovanske pokrajine, v kolikor niso združene v prejšnji kraljevini srbski, nimajo pri ententi, kakor vse kaže, nobenega vpliva. Ta vpliv pa ima Srbija, ki je za pravično stvar entente postavila zadnjega moža na bojišče, in zatorej je logično in naravno, da tega vpliva ne smemo od sebe odrivati ter letati za fantomi, ki pomenijo danes za nas prazno skledo in prazen želoceci. Če nas Srbija in z njo ententa zapustita pri prehrani, godilo se nam bo kakor vrabčcu, ki je prezgodaj padel iz gnezda. Kraljevina Srbska pa je velikodušna in pri nji je dobili dosti pojmovanja za to, da smo s 1. decembrom postali eno telo, pri nji je tudi dosti več pojmovanja za naše potrebe, kakor marsikje drugod, in zatorej zadržano pričakujem, da nam bo ob ti priliki izkazala tisto bogato ljubezen, katero nam s pomočjo svojih mogočnih zaveznikov lahko izkaže in katero bi ji mi Slovenci čisto gotovo tudi izkazali, da bi se ona nahajala v tako žalostnem in zapuščenem položaju, kakor se nahajamo danes, kar se tiče prehrane, vsi, ki prebivamo na ozemlju Narodne vlade SHS. v Ljubljani!

V posebni spomenici sem navajal, kako množine živil bi to ozemlje rabilo do avgusta meseca 1919. Prijatelji, ko bi nam navedel posamezne številke, pretresla bi vaš strah in groza in pričani bi bili, da je poverjenstvo za prehrano v Ljubljani prevzelo nase eno najtežjih bremen! To spomenico bom takoj odposlal ministrskemu predsedniku, poslal jo bom tudi našemu vrlu vreditelju dr. Korošcu, poslal jo bom ministru za prehrano v Belgradu in poslal jo bom tudi dr. Kramerju in dr. Zerjavu ter vse skupaj prosil, da se agitacija za našo prehrano spravi v mogočen tok, da preikotprej doživimo čase, ko se bo tudi priprosto ljudstvo zavedlo, da je Jugoslavija dosti boljša kakor je bila stara Avstrija!

Kakor vidite, prijatelji, pri prehrani nam ne ostaja drugega, kakor podati se na pot, ki vodi neposredno do Srbije, in da druge steze, ki bi pri prehrani vodila do kakega odrešenja, sploh ni!

Važne izjave načelstva JDS.

Načelstvo Jugoslovanske demokratske stranke je v redni seji 24. decembra sklenilo podati k raznim političnim dogodkom zadnjih dni sledeče izjave:

1.) V svobodni in demokratični državi imej vsaka stranka neovirane pogoje za organizacijsko strankino delovanje. Glede strankinih shodov J. D. S. veljajo načela: Dokler naša narodna osvoboditev ni celotna dosežena, je potrebno, da so vse narodne stranke v boju za uresničenje splošno narodnih zahtev enotno združene in da se morajo vsi strankini shodi v vsakem pogledu podrediti temu namenu, ne da bi pri tem trpeli širjenje poznavanja programa J. D. S. — Če se je shod S. L. S. v St. Jerneju v resnici z nasilstvom preprečil, obžalujemo, ravno tako pa tudi obžalujemo, da se je nasilno motilo motilo shod J. D. S. v Semčju dne 8. decembra od strani pristavšev S. L. S. Načelstvo J. D. S. pozivlja svoje poverjenike v Narodni vladi, da izposlušajo sklep, glasom katerega so vsa šolska poslopja, kadar ni pouka, vsem strankam za njihove priredbe v enaki meri na razpolago.

2.) Načelstvo J. D. S. izjavlja, da obžaluje vse osobne napade, ki se priobčujejo v tem ali onem listu in ki ne vsebujejo nobene stvarno utemeljene kritike. Taki napadi škodujejo le skupnim našim interesom.

3.) Nač. J. D. S. z ogorčenjem jemlje v vednost, da skuša vlada Nemške Avstrije vprizorjati v državi SHS. železničarske štrajke. Dognalo se je namreč, da je izplačala vlada Nemške Avstrije »Streikkomiteju« v Mariboru 100.000 K v svrhu, da pomaga izzvati nove štrajke. Načelstvo J. D. S. pozivlja Narodno vlado v Ljubljani, da stori nemudoma vse potrebne korake, da se vsako umešavanje tujih držav v naše notranje zadeve prepreči.

Ženevska konferenca.

(Iz brošure »Ženevska konferenca o jugoslovanskem ujedinitelju, dogodkih, dokumenta i komentari«. Ženeva, 20. 12. 1918.)

Predvsem podajamo avtentičen zapisnik pogajanj, ki so se vršila v dneh 6.—9. novembra v Ženevi v hotelu National. Zapisnik se glasi:

Prisotni:

1. V imenu kraljevske srbske vlade ministrski predsednik in minister zunanjih del g. Nikola Pašić.

2. Predstavitelji parlamentarnih skupin srbske narodne skupščine gg. Drašković, dr. Marinković in dr. Triljaković.

3. Zastopniki Narodnega Veča v Zagrebu: predsednik g. dr. Ant. Korošec, g. dr. Melko Cingrija in g. dr. Gregor Zerjav.

4. Zastopniki »Jugoslovanskega odbora« v Londonu: predsednik g. dr. Ante Trumbić in gg. dr. Gustav Gregorin, Vasiljević (6. in 7.), Nikola Stojanović (7. pop., 8. in 9. nov.) in Jovan Banjanin (9. nov.).

Debatu, katere se udeležujejo vsi prisotni, tje se teh-le vprašanj:

1. Priznanje Narodnega Veča v Zagrebu kot reprezentanta in vlade SHS v bivši monarhiji;

2. ustanovitev skupnih organov države SHS;

3. protest proti okupaciji našega področja s strani italijanske vojske in

4. odnošaji napram Črni gori.

1. Zaključuje se, da kraljevina Srbija prizna Narodno Veče kot reprezentanta in vlado in to vse v smislu resolucije Narodnega Veča z dne 3. nov. 1918. To priznanje je takoj izvedeno z noto, ki jo je g. Pašić kot predsednik ministrstva in minister zunanjih del kraljevine Srbije vročil dr. Korošcu, predsedniku Narodnega Veča v Zagrebu, in vladam Anglije, Francije, Italije in Združenih držav. Vsa konferenca se zavzela delovati z vso silo na to, da se izposluše efektivno priznanje Narodnega Veča v zmislu gori navedene resolucije.

2. Osmuje se skupno ministrstvo za kraljevino Srbijo in za področja Narodnega Veča v Zagrebu. To ministrstvo ima nalogo, da organizira zajedničko državo SHS, kateri bo konstituenta dala ustavo.

V to svrhu izročljeta vlada kraljevine Srbije in Narodno Veče v Zagrebu, nedotakljajo se že obstoječega pravnega sistema, že dandanes te-le posle skupnemu ministrstvu Srbov, Hrvatov in Slovencev:

1. Vso zunanjo politiko in organe za njeno izvajanje, vse priprave za mirovno konferenco in propagando;

2. Vojne posle, v kolikor se nanašajo na integriteto državnega ozemlja kot celote in vse vojne posle, na katere se bodo nanašala mirovna pogajanja. Dislokacija ostane v delokrogu narodnih vlad v dotičnih zemljah, kakor tudi administracija vojnih poslov v teh zemljah;

3. Upravo vojne mornarice;

4. Upravo pomorstva, pomorske trgovine in pomorske sanitete;

5. Posle za priprave konstituantne in one odredbe, ki bodo služile za prehod iz provizornega življenja v redno državno življenje, ki se bo zasnovovalo na temelju bodoče skupne ustave. Nadalje se izročajo skupnemu ministrstvu vsa dela, ki se koordinirajo in enotne rešitve državnih poslov, ki ostanejo časovno v delokrogu narodnih vlad v dotičnih pokrajinah. Ti posli so:

6. Promet in prometna sredstva in sicer: železnice, plovnika po rekah, pošta in brzojavi v cilju, da more prometno življenje v celotni državi harmonično funkcionirati in zadostiti vsem narodnim in državnim potrebam;

7. Prehrano prebivalstva in rekonstrukcijo narodnega gospodarstva, težko prizadetega po vojni;

8. Povrnitev in oskrbo vojnih vnetikov srot in vdov padlih volakov, invalidov, beguncev, emigrantov, izseljencev in v ječah se nahajajočih;

9. skupne finance, v kolikor se nanašajo na potrebe vsega delokroga imenovanega ministrstva, določitev v odnošajih raznih valut in bančnih poslov na državnem teritoriju.

Skupno ministrstvo se ima samo konstituirati, izvesti razdelitev poslov in si postaviti poslovni red.

Vse te posle kakor tudi one svojega redovitega funkcioniranja upravlja skupno ministrstvo avtonomno v melah gori označenega delokroga.

Skupno ministrstvo bo v zvezi z vlado kraljevine Srbije in z Narodnim Večem v Zagrebu. Organi, ki so pri Narodnih vladah dosedaj opravljali one posle, ki so sedaj prešli v delokrog skupnega ministrstva, imajo takoj preiti v popolno razpolago skupnega ministrstva. Ta ureditev se sme spremiti samo v medsebojnem sporazumu med srbsko vlado in Narodnim Večem, a prenehalo bo sama osebi, ko bo ustvarjena nova državna organizacija na podlagi ustave, ki jo bo konstituenta uveljavila za

vso državo. Za sedaj imenuje brez preljudca za bodočnost polovico članov v skupno ministristvo kraljevske srbske vlade, drugo polovico pa Narodna Veča v Zagrebu. Stevilo ministristev se za sedaj določa na 12. Takoj se jih imenuje samo 6, a ostalih 6 kasneje na temelju dotičnih zaključkov srbske vlade in Narodnega Veča. Čim se pridruži Crna gora, se bodo vršila pogajanja ž njó glede sodelovanja v skupnem ministristvu.

Imenujejo se člani skupnega ministristva:

1. s strani kraljevske srbske vlade: gg. Ljuba Davidović, Mika Gavrilović in Draža Pavlović,

2. s strani Narodnega Veča gg.: dr. Janko Brejc, dr. Melko Čingrija in Dušan Vasiljević.

Ministri, ki jih imenuje kraljevska srbska vlada, bodo zaprisoženi svojemu vladarju po srbski ustavi, a ministri, ki jih je imenovalo Narodno Veče po Narodnem Veču v Zagrebu v roke njegovega predsednika dr. Korošca. O osnutku skupnega ministristva se je sestavila deklaracija ki se priobči v javnosti.

3.

Zaključuje se protest proti okupaciji našega področja s strani italijanske vojske. Ta protest vroči predsednik Narodnega Veča vladam Angleske, Francije, Italije in Združenih držav. To protest se objavi tudi v časopisih. Minister zunanjih del kraljevine Srbije vroči imenovanim vladam slično se glaseči protest.

4.

Glede razmerja napram Črni gori se zaključuje vztrajati na tem-le stališču:

1. Narod Crne gore je sestavni del SHS.

2. Naš program je da se z državo SHS ujedini tudi današnja kraljevina Crna gora in sicer tako, da bo konstituenta dala ustavo vsem pokrajinam SHS vključno s Crno goro.

3. Želimo se pogajati radi pridružitve Črne gore k naši skupni državni organizaciji in to tako da se pogajanja vrše istočasno s predstavljivi vsega črnogorskega naroda.

Gg. dr. Korošec, dr. Čingrija in dr. Žerjav poročajo, da so se 8. novembra 1918 v tem smislu razgovarjali s črnogorskim ministrom Vujičevićem, ki se je predstavil kot službeni odposlanec kraljevske črnogorske vlade in ki jim je odgovoril, da se potrebna konferenca lahko skliče v 14 dneh prilično v Parizu.

Zaključuje se, da vodi ta pogajanja že izbrano skupno ministristvo.

Zenev dne 9. novembra 1918.

Predsednik ministristke sveta in minister zunanjih del Nikola Pašić s. r., predsednik Narodnega Veča v Zagrebu dr. Anton Korošec s. r., predsednik Jugoslovanskega odbora v Londonu dr. Ante Trumbić s. r., predstavitelj skupin v narodni skupščini: dr. Marko Trifković s. r., poslanec M. Drašković, s. r., poslanec, dr. V. Marinković, s. r., poslanec, dr. Melko Čingrija s. r., član Narodnega Veča v Zagrebu, dr. Gregor Žerjav s. r., član Jugoslovanskega odbora v Londonu: dr. Gustav Gregorin, s. r., poslanec, dr. Nikola Stojanović, s. r., poslanec, Dušan Vasiljević s. r., Jovan Banjanin s. r.

Krivda črnogorske dinastije.

V Zenevi je izšla brošura »Le Roi Nicolas et l'union du Monténégro avec la Serbie« (kralj Nikita in ujedinjenje Črne gore s Srbijo). V tej brošuri je na kratko podana zgodovina srbskega naroda, postanek stare srbske države, borbe s Turki, postanek Črne gore in črnogorske dinastije, državne uredbe črnogorske itd. Posebno poglavje je posvečeno dvorezni politiki kralja Nikole, ki je imel vedno v ognju pripravljeni dve železi. V kapitli »La guerre européenne« so nanižani zanimivi podatki o čudni vlogi, ki jo je igrala črnogorska kraljevska hiša Petrović-Njegoš takoj od začetka svetovne vojne proti Srbiji. Med drugim se navajajo te-le zanimive podrobnosti: »Prince Peter, sin kralja Nikite, je bil imenovan za poveljnika črnogorske armade na Lovčenu. Bil je ves čas v permanentni zvezi z avstrijskim generalnim štabom v Kotoru. Med Kotorom in Lovčenu je bila celo inštalirana direktna telefonska zveza. Ko je vrhovno poveljstvo črnogorsko o tej stvari izvedelo, je odposlal sporazumno s ministrom notranjih del na lice mesta tajnika tega ministristva, da stvar preišče. Preiskava je dognala, da je bila v resnici telefonska zveza napeljana s Kotor na Lovčenu. Da bi pa princ ne bil kompromitovan, se je ustavila vsaka nadaljnja preiskava. Ko so leta 1915 Bolgari zahrbno napadli Srbijo in ko so na to zavzeli Skopje, je princ Peter ukazal vojaški godbi, da je svirala bolgarsko himno »Sumi Marica«. Prof. Mihailo Vukčević, ki biva sedaj v Franciji, izpričuje, da je sam slišal, ko je princ Peter dal igrati vspricho zavzetja Kragujevca leta 1915 po Avstriji, ne samo bolgarsko himno, marveč tudi avstrijsko cesarsko pesem. Leta 1916 je bil princ Peter v Parizu. Ko je izvedel, da sta padli Bukarešta in Kostanca v avstrijsko-nemške roke, je zopet neki govdi ukazal naj svira avstrijsko cesarsko pesem. V Nici pa je nekdo ves navdušen klical »Živela habsburška cesarska hiša!«.

Junija meseca 1915 je prestolonaslednik Danilo pod pretvezo, da je bolan, zapustil Cetinje in se preko Skopja in Soluna napotil v Atene, kjer ga je prav pristočno sprejel takratni grški kralj Konstantin. V trenutku torej, ko je bila tako blizu srbska katastrofa in z njo tudi črnogorska, se je princ Danilo prijateljski zabaval in bratil z grškim vladarjem, čegar neljalnost proti Srbiji mu je bila dobro znana. Bivši črnogorski minister zunanjih del Peter Plamenac je potrdil, da mu je grški poslanik izjavil: Prestolonaslednik Danilo mi je osebno zadržal, da obstoji posebna pogodba med Črno goro in Avstrijo. Ko je Danilo odšel v Italijo, je tamkaj nadaljeval pogajanja z Nemčijo in Avstrijo potom svojega zaupnika črnogorskega konzula, ki je bil po pokolenju Italijan. Nemčija je za ta pogajanja imenovala za svojega zastopnika barona Bernsdorffa, ravnatelja neke nemške banke. Teh pogajanj se je udeležil tudi knez Bilow, bivši nemški veleposlanik v Italiji. Pogajanja so se končala in princ Danilo je potom special-

nega kurirja Aleksandra Martinovića, črnogorskega konzula v Skadru, poslal svojemu očetu na Cetinje podrobno poročilo o uspehu onih pogajanj. Pri tej priliki se je kralj Nikita izrazil takole: »Srbija je izgubljena, to je istina, toda mi nismo Srbija. Ne vzemirajte se, vse bo dobro. Mi ostanemo tu, in nihče nas ne bo orožal.« Ko so Avstriji, Nemci in Bolgari končno zasedli vso Srbijo, je na črnogorskem dvoru in v nekaterih krogih na Cetinju vladala največja radost, istočasno, ko so se črnogorske čete tako iunaško borile na vzhodu, severu in severozapadu ter z nepopisno hrabrostjo odbijale napade istih sovragov, ki so pobili na tla Srbijo.

Dne 29. decembra 1915 so v Monte Carlu pod protektoratom prestolonaslednika Danila priredili koncert na korist črnogorskim ranencem in beguncem iz Bosne in Hercegovine. Pri tej priliki so vprašali, kakšna da bo usoda Črne gore, ko je sovražnik že okupiral vso Srbijo? Danilo je odgovoril: »Nemški cesar je obliubil princu Meklenburg-Strelitzu, da je Črna gora popolnoma zasigurana, in kar reče nemški cesar, to je v Avstriji zakon. Meseca februarja 1916, tako je naglašal Danilo, se že povraem na Cetinje.«

Dne 29. decembra 1915, ko so Avstriji napadali Lovčeni, ki ga je princ Peter ostavil, ne da bi počel samo eden strel, je imel kraljev sorodnik poveljnik Jeto Višnić na svoje čete nagovor, v katerem je naglašal med drugim: »Mirovna pogodba z Avstrijo je podpisana. Glasom te pogodbe ostane Črna gora neodvisno kraljestvo. Dobi pa del Hercegovine in del Srbije. Kot odškodnino dolo Avstriji Lovčeni, ki garabijo proti Italiji. Kralj postane princ Danilo in kot avstrijski zaveznik bo pomagal Avstrije.« Po nagovoru je general Višnić svoje čete odnehal ter jih predal avstrijskemu poveljniku v Gacku. O tem je na to 1. januarja 1916 osebno poročal kralju Nikiti.

Kaj pripovedujejo ameriški slovenski prostovoljci?

Včeraj sta prispela na 30dnevni dopust v Ljubljano Blaž Logar posestnik in privatni uradnik v Kamniku in Jakob Cetinski doma iz Ograje pri Kočevju. Oba služita sedaj pri srbskem 9. pehotnem polku, ki je dislociran v Bački. G. Blaž Logar, ki ima v srbski vojski čin narednika, se je leta 1912. izselil v Ameriko. Ko je leta 1917. Amerika prekinila diplomatske odnose z Nemčijo in kasneje Nemčiji tudi napovedala vojno, se je začelo med ameriškim Jugoslovani živahno gibanje, da bi se osnovala jugoslovanske prostovoljske čete, ki bi se na strani entente borile proti centralnim državam. Na čelu tega gibanja je stala Zveza sokolskih društev ameriških. Večina takratnih ameriških slovenskih listov je to gibanje podpirala. Zlasti odločna je bila v tem oziru »Cleveland American«. Zveza je stala na stališču, da je treba z vsemi sredstvi in z vsemi silami delovati za osvoboditev jugoslovanskega naroda izpod avstrijsko-madžarske jarma. Že takrat so se ameriški Jugoslovani izrekli za popolno narodno in politično ujedinjenje Slovencev, Hrvatov in Srbov ter se postavili na stališče, da pri tem ne sme igrati državna oblika bodoče svobodne Jugoslavije nobene vloge. Pri organizaciji slovenskega življa v Ameriki je v tem oziru aktivno sodeloval odposlanec jugoslovanskega odbora v Londonu dr. Niko Zupanič, ki je kakšnih 6 mesecev bival med ameriškim Jugoslovani. V božicu 1916 je bil odposlan v London, na njegovo mesto pa je septembra meseca 1917 prišel dr. Bogomil Vošnjak. Za snovanje prostovoljskih čet so bili navdušeni tako pristiski Narodno-napredne kakor tudi Slovenske Ljudske Stranke. Da bi akcijo za organizacijo slovenskih prostovoljskih čet čim najbolj poglobili in razširili, so se pojedini predstavniki tega gib. obrnili tudi na voditelja slovenskih socialistov Etbina Krstana.

Kristan pa žal tej ideji ni bil posebno naklonjen. Ko se je eden izmed odposlancev z njim v tem vprašanju razgovarjal, ter mu dokazoval nujno potrebo, da tudi Slovenci vstopijo v prostovoljske jugoslovanske čete, da se bore proti Avstriji, ki jih je vedno zatirala, je Etbina Kristan dotičnika zahteval zavrniti z vprašanjem: »Kje pa si se izlegete? Ali ne v Avstriji? Ali se hočete proti Avstriji boriti?« Pogajanja s socialisti torej niso imela uspeha. Nasprotno, social. so osnovali proti slov. organizaciji naplereno republikansko zvezo. V Clevelandu se je nato osnovala jugoslovanska prostovoljska četa, ki si je dala ime »Zrinski«. Stela je 480 mož, samih Slovencev, Hrvatov in Srbov iz Clevelanda samega in Pittsburgha. Organizirala sta to četo urednik Clevelandke »Amerike« Louis Pirc in don Niko Gršković. Poveljnik te čete je bil istrski rojak Stjepan Mancić, ki se nahaja sedaj v oficirskem kurzu v Bizerti v Severni Afriki.

Ko je bila četa organizirana je odšla v Kanado, kjer je stopila pod angleški protektorat. Sedem dni je bila v Fort Lewis Quebec. Od tam so poslali v Liverpool, kamor se je vozila 11 dni. Preko kanala La Manche so jo poslali v Bologno, od tam v Havre in končno v Marseille. Tu je jugoslovanske ameriške prostovoljce pozdravil bivši državni poslanec dr. Gustav Gregorin, tu je tudi sodeloval pri reviji pred generalom Rašicem, sedanjim našim vojnim ministrom. Iz Marseille so poslali legijo v Bizerto v Severni Afriki, kjer je ostala 4 mesece in 8 dni, da se popolnoma izvežba za službo na fronti. Ko je bila četa popolnoma izvežbana, so jo poslali na solunsko fronto. Njena pccizija je bila ob Lešniški reki na levo od Sokolca, kjer je bila nameščena jugoslovanska divizija. Jugoslovanska divizija je štela 7 polkov, in je bila najštevnejša med vsemi divizijami pod srbskim poveljstvom. Ameriška prostovoljska četa je bila pridružena 9. srbskemu pehotnemu polku in s tem polkom dunavski diviziji. Tako pri tem polku, kakor tudi v vseh drugih formacijah srbske armade so bili Slovenci, da se lahko trdi, da v srbski armadi ni polka in ne branje, kjer bi ne bilo Slovencev. Pri 8. pehotnem polku so poročniki Ukmar iz Trsta, poročnik Čepлак iz Gor. Savinjske doline, podporočnik Ernest Turk iz Ljubljane. Pri 3. peh. polku sta

podporočnika Lah iz Komende in Vinko drugih tudi naredniki Laharar Anton, Janež. Tudi pri drugih polkih so Slovenci prav častno zastopani. Pri 3. peh. polku, pri voju podporočnika Laha imajo Slovenci celo svoj poseben pevski zbor, ki je zlasti za časa ofenzive žel mnogo priznanja. Poveljstvo tega zbora je narednik Grčar, učitelj iz Ribnice. Pri zboru sodelujejo poleg Ant. Bolé in Ant. Rode, kamniški rojak. Borba na solunski fronti se je pričela 13. septembra tega leta. Nasproti dunavski diviziji so stali Bolgari pomešani z Nemci. Že po 24urni borbi in silni kanonadi so se Bolgari jeli umikati. Dasi so bežali, kolikor jim je dala duša, vendar so bili Srbi neprestano za petami. In temu se ni čuditi, saj so Srbi pešci, kakršnih nima svet. Nosili so so poedinci ne mnogo manj kakor 100 kg težko breme, a vendar so stopali kakor srna in prodirali naprej brez prestanka. Zasedovali so Bolgare do Kumanova, kjer je bilo med tem že podpisano premirje med Bolgarskim in entento. Srbske čete so na to nadaljevale pohod proti Donavi. V 49 dneh so prišle v Bačko in Banat, nahajale se med tem v neprestanih borbah. Prekora-kale so v tem času 750 km.

Borba na Koroškem.

Celovec, 24. decembra. (Lj. k. u.) Dunajski kor. urad poroča: O postopanju Jugoslovancov poroča Dopisni urad koroške deželne vlade uradno: Dne 23. t. m. zvečer so Jugoslovani na obronku pri Žihpolju oddali štiri srnapeljske strele, ne da bi povzročili kako škodo. Kmalu potem sta dva voza z jugoslovanskimi vojniki skušala prekoraciti Dravo, naše varnostne straže so ju prebodile. Na sovražni strani so baje izgube. V St. Janžu pri Svetni vasi in v Kaplji ob Dravi so Jugoslovani nekaj ljudi aretirali.

BOŽIČNE PREMIRJE NA KOROŠKEM.

Ljubljanski korespondenčni urad nam poroča: Na vprašanje celovškega vojaškega poveljništva, je-li so se celovski knezoškoč dr. Adam Heftler, knezoškoč ekscelencja Mihael Napotnik v Mariboru in ljubljanski knezoškoč dr. Arton Bonaventura Jeglič sporazumeli glede božičnega premirja, je ljubljansko najvišje armadno poveljništvo dne 24. decembra dopolndne brzojavno odgovorilo celovškemu vojaškemu poveljnistvu: »Našim četam je zaukazano, da se morajo o božičnih praznikih, to je dne 25. in 26. decembra vzdržati vsakršnih sovražnosti, razen če jih nasprotnik napade.« Ljubljansko najvišje poveljništvo je torej naši koroški armadi prepovedalo rabo orožja za dobo božičnih praznikov, izvzemši primer, da naše čete napadejo nasprotniki in da se morajo naše čete braniti. Popoldne 24. t. m. je ljubljansko najvišje armadno poveljništvo dobilo telefonsko poročilo, da so koroške nemške čete ob 12. uri 45 minut tega dne pri Malih Borovljah iz strojne obstreljevale naše vojaške oddelke. Jasno je, da so edinole koroške nemške čete krive, ako o božicu na Koroškem orožje ni mirovalo, kakor je bilo v soglasju z imenovanimi cerkvenimi knezi želelo naše vojaško vrhovno poveljništvo.

PROTI NEMŠKIM NASILSTVOM.

Narodni svet za Pliberk in okolico je v svoji zadnji seji dne 18. t. m. 1918 soglasno sklenil odločno protestirati proti nasilnostim nemških, oziroma nemškutarskih oblastnikov, ki jih uganjajo nasproti slovenskim duhovnikom, učiteljem in kmetom. Obača se nujno do vseh južnih bratov za izdatno pomoč iz najhujše stiske in jih prosi iskreno hitre rešitve.

Nadale odločno protestira proti nasilnostim, ki so se godile našim bolnišnicam v deželni bolnišnici v Celovcu, ki smo jo pomagali postaviti Slovenci in v katero ne sme več noben Slovenec.

Konstatira, da so se ob koncu vojske začele in se vršijo po slovenski Koroški ona nasilstva od strani Nemcev oziroma nemčurjev, kakor začetkom vojske in se boji, da se uniči ves slovenski življenj v Korotanu.

Kerol Doberšek, Franjo Müller, predsednik N. S. tajnik.

Celovec, 24. decembra. Dunajski korespondenčni urad javlja: Danes so dospeli semkaj zanesljive vesti o novem nasilnem prodiranju Jugoslovancov v čisto nemškem ozemlju. Jugoslovanske čete so prodrle iz Grebinja čez dolino Oranic in hrib Granic proti Hrušici ter pričele streljati na tamošnjem nemško posadko. Proti večeru je oddala jugoslovanska artiljerija kakih 100 strellov proti Hrušici ter s tem povzročila v kraju požar. Nato je prodrlo kakih 200 mož jugoslovanske armade proti vasi in ušlo del nemške posadke. Celovška deželna vlada je proti temu nasilju v čisto nemških pokrajinah pri ljubljanski narodni vladi vložila najostrejši protest, v katerem pripisuje ljubljanski vladi vso krivdo in vso odgovornost za terorizem jugoslovanskih čet ter si celovška vlada pridržuje pravico, zahtevati odškodnino za obstreljevanje Hrušice.

Celovec, 24. decembra. (K-b.) Deželna vlada v Celovcu je poslala narodni vladi v Ljubljani sledečo brzojavko: »Tamkajšnje noto od 19. decembra smo prejeli potom parlamenterja 23. t. m. ob 10. uri 30 minut. Deželna vlada vzame na znanje, da narodna vlada ne odgovori na protest radi dogodkov v Grabstajnu, ker je to stvar srbske vlade. Deželna vlada radi tega tudi ne more vzeti na znanje tamošnjega obvestila o preložitvi srbskega oddelka v čisto nemški kraj Grabstajn. Vsled tega tudi točki 2 in 3 tamošnje note nista sprejemljivi. Da se precizira tukajšnje stališče, naj služi sledeče narodni vladi v pojasnilo: Državno mejo med nemškoavstrijsko in jugoslovansko državo bo določila mirovna konferenca.

Do takrat pa je cela Koroška z izjemo občine Jezerske pod varstvom nemškoavstrijske države. Deželna vlada v Celovcu zato ne priznava na Koroškem nobenega prebivalstva države SHS. ter odločno zanika pravico tamošnje vlade do vojaških ukrepov na Koroškem in vmešavanja v deželno gospodarstvo. — Da se odstranijo sedanji neznosni odnošaji v deželi med obema plemenoma, je deželna vlada pripravljena, da se v skupnih pogajanjih določi demarkacijska črta na podlagi resničnih razmer. Zato pa mora odkloniti deželna vlada vsako odgovornost za enostranske ukrepe tamošnje narodne vlade in za eventualno prehlajanje krvi, ter mora nositi narodna vlada vso težo odgovornosti, ker je tukajšnja deželna vlada bila vedno pripravljena in je to tudi še sedaj, da se mirnim potom rešijo vsa preporna vprašanja. — Trditve in opravičevanje tamošnje narodne vlade s sklicevanjem na določbe premirja ne drže, ker ima pravico do zasedbe strateško važnih točk le ententa, torej na povelje vrhovnega ententnega poveljstva, ne pa ukaz tamkajšnje nevtalne vlade. Ravno tako se mora vporaba tamkajšnjih čet v srbskih uniformah označiti kot naravnost nasprotujoče mednarodnemu pravu.«

LUČANE V NAŠIH ROKAH.

Kakor nam poročajo iz Maribora, so naše čete zasedle Lučane (Leutschach).

MEDŽIMURJE V NAŠIH ROKAH.

V terek so jugoslovanske čete zasedle medžimursko ozemlje. Obzori so narodne čete po mostovih in v čolnih prekoracile Dravo. Drugi oddelke vojske SHS pa je vdrl preko meje zapada. Prebivalstvo, ki je v zadnjem času silno trpelo pod madžarskim terorizmom, je osvoboditve povsod navdušeno pozdravljalo. Naše čete so v terek dopolndne zasedle Nedjeljske, Čakovec in Prelog. V celem Medžimurju vlada sedaj vzoren red in mir. Uprava in promet sta zopet vzpostavljena. Našim četam poveljuje podpolkovnik Kvaternik.

Iz Dalmacije.

Na Pagu so bili Italijani prijeli celo vrsto Hrvatov. Po dolgem izpraševanju na poveljstvo so jih izpustili in spravili nazaj na Pag. Zagrozili so jim, da ako se le zganejo, bodo hudo kaznovani. Kdor pa bi hotel zapustiti Pag, mora dati italijanskemu poveljniku pismeno izjavo, da je storil to prostovoljno in ne prisiljeno. Nekaj zadrski italijanski postopač je ovadil duhovnika Ante Nžiča v Lukerani, prijeli so ga, peljali na italijansko poveljstvo in potem menda poslali v Italijo. Jugoslovanski klub v Zadru je dobil ukaz, da mora vsak sestanek, vsako skupščino prijaviti italijanskemu poveljstvu. Iz Šibenika so 16. t. m. brzojavno naznanili italijanski oblasti imena potnikov, ki so odpotovali v Zader. Italijani so na pošti v Zadru sežgali vse zagrebške in srbske časopise. Parobrodna proga Zader-Obrövac je ustavljena za kazen, ker prebivalstvo ni zadosti spoštovalo italijanske zastave. V Šibeniku so karabinjeri prijeli Julija Justića, ker je zbiral podpise za Jugoslavijo. Italijanski karabinjeri zahtevajo od angleških mornarjev, da ne smejo nositi jugoslovanske kokarde. V Skradinu agitirajo okoli srbskih kmetov, da je pod Italijo mnogo bolj nego bi bilo pod Srbijo. Ker kmetje niso hoteli klicati evviva I' Italia! so jim grozili. Na Korčuli so prijeli dobrovoljca srbske vojske Marka Šinunovića 12. sumadjskega polka, ki se je nahajal na dopustu v Račišcu in so ga odpeljali v Italijo. Iz Lastova so odnehal dva jurista in 3 posestnike, ki so popisovali Lastovljane. Iz Jelse poročajo, da so nastila vedno huša. Na Visu je poveljnik ameriške torpedovke pozval k sobi narodni odbor in se natanko informiral o postopanju Italijanov, rekoč, da prihaja v službeni misiji.

Politične vesti.

»Celovec-Beljak«. Pišejo nam: Ta Vaš članek je koroške Nemčurje strašno razburil. Sklicali so sejo obč. sveta celovškega. Ker v celem tem znamenitem svetu ni niti enega, ki bi bil zmožen odgovorjati na Vaš članek, so povabili k njej lajtnanta prof. Graberja, ki je govoril imenom obč. sveta in kot »Fürsprecher« cele Koroške (!) »als Gast«. Že to je znamenito: lajtnant Graber kot gost občinskega sveta! Ti občinski možje celovski so že itak dovolj smešni, a da si najamejo posebnega gosta kot »Fürsprecherja«, kaj takega svet še ni doživel! In vse to radi članka »Celovec-Beljak!« Preklicano jih je spravil v zadrego in — nevarnost, kakor so to sami priznali! In kako je ta Graber odgovarjal! Spravil se je na pisatela tega članka dr. Jos. Oblaka in ga — osebno opsoval, in s tem mislil, da je »nemška« Koroška in Celovec rešen! Z izrazi kakor »fische Lüge, Tatsachenfälschung, Verdrehung« je hotel izpodbiti golo, nepobito dejstvo, da je bil Celovec pred nekaj desetletji po večini slovenski in da še danes zna dve tretjini Celovčanov slovenski, da je bil Celovec nekoč zibel slovenske kulture, da središče narodnega pokreta. Skliceval se je pri tem na — čuite! — na uradno ljudsko štetje, največjo lopovščino sveta, katerega niti pošteni Nemci več resno ne upoštevajo in ki je bilo razkrinkano že v avstrijskem parlamentu. Zdi se nam, kakor da je hotel utajiti zvezde z neba. Veseli bodite, Celovčani, da vas zna toliko slovenski — se bodele tem lažje uživeli v nove razmere. Saj vidimo, kako je v Celju in Mariboru! Tam bi bili tudi utajili pred par tedni, da zna sploh kdo slovenski, danes pa jih zna več, kot smo mi sami slutili! Kot glavni »trumf« je izigral Graber laž, da je voditelj koroški Einspieler sam imenoval trditve,

da je bil Celovec slovenski — kot »eine Dichtung« koroškega statistika Fickera! Za boga, kdaj in kje pa je to Einspieler rekel? Zmožni ste res pripeljati celo krive priče za to. Saj smo na Koroškem takih »Tatsachenfälschung« vajeni od Vaše strani! In če bi bil tudi rekel, — kaj za to! Ali ni podjetje Mohorjeve družbe živa priča nekdanj slovenskega (in v kratkem jugoslovanskega) Celovca in njega velikanskega nekdanjega in sedanjega pomena za Slovence? Ali bode, mestni očetje celovski, najeli še kako drugo tako »kapaciteto« als Gast, da bo utajila tudi to dejstvo? Ne boudite smešni! Vse to vam nič ne pomaga! Ilapec Jernej — je bil! Ponižno je nekdanj trkal na Vaše duri in — prošil za svojo pravico — zdaj stoji zopet pred Vašimi durmi, ponosen in — terja! Na osebne napade ne odgovorjamo, naj gospod dr. Oblak sam odgovori, ako se mu zdi — vredno.

— Kdo ne zahteva Trsta? Peštanski »Az Est« poroča, da je imel njegov dunajski dopisnik razgovor z urednikom lista »La Serbie« v Zenevi, vseučiliškim profesorjem dr. Lazo Markovićem o jugoslovanskem — italijanskem sporu glede Adrije. Dr. Laza Marković se je baje izrazil takole: »Kar se tiče Italije, gremo mi celo tako daleč, da Trsta ne zahtevamo zase, marveč, da se zadovoljimo z avtonomijo, ki se naj da tamšnjim Slovincem. Kar se pa tiče Istre, vstrajamo pri svojih zahtevah, o Dalmaciji pa po mojem prepričanju ne more biti sploh govora.« Vprašamo, kdo je dr. Markovića pooblastil, da govori v imenu vseh Jugoslovancov in se odpoveduje Trstu? Protestujemo najodločneje proti tej izjavi dr. Markovića v obče, zlasti pa zategadelj, ker vemo, da je on v tesnih zvezah z radikalno stranko, katere voditelji stoje na čelu skupnega državnega ministristva. Slovenci se nismo nikdar odpovedali Trstu in se nikoli ne bomo. To naše stališče je tudi osvojila centralna vlada. To naj dr. Marković upošteva.

— Zakaj Italijani niso pomagali Srbom leta 1915. Srbski minister Ljuba Jovanović je pravil pred dnevi dr. Paveliću, da je bila potrebna po katastrofi Srbije, ko je vse bežalo preko Albanije, ko je cvet srbske inteligence trpel in umiral, samo jedna beseda, to je priznati londonski dogovor, in situacija bi se za Srbijo takoj popravila. Ali Srbija je rajše vse to prenesla in pretrpela, samo da je služila ideji ujedinjenja in da ni dala Italiji niti trohice moralne pravice na jugoslovanski teritorij.

Draginjske doklade za aktivne in vpokojene učiteljske osebe.

Vlada je izdala naredbo o draginjskih dokladah za učiteljstvo, veljavno od 1. januarja do 30. junija 1919. Naredba se glasi: 1. Za aktivne učitelje ljudskih in meščanskih šol z izpričevalom zrelosti oziroma tudi učne usposobljenosti se določajo draginjske doklade iz državnih sredstev za leto 1919 po sledeči razpredelnici:

Skupna službena doba	letnih kron				
	I. razred, učiteljski čin: 1. razred	II. razred, učiteljski čin: 2. razred	III. razred, učiteljski čin: 3. razred	IV. razred, učiteljski čin: 4. razred	V. razred, učiteljski čin: 5. razred

A.) za ljudskošolske učitelje

do vstetih 10 let:	972	1440	1968	2496	3024
od 10 do vstetih 16 let:	1272	1752	2240	2808	3336
od 16 do vstetih 23 let:	1548	2016	2544	3072	3600
od 23 do vstetih 40 let:	1752	2472	3000	3528	4056

B.) za meščanske učitelje:

do 10 let:	1272	1752	2280	2808	3336
od 10 do vstetih 17 let:	1548	2016	2544	3072	3600
od 17 do vstetih 27 let:	1752	2472	3000	3528	4056
od 27 do vstetih 40 let:	1776	2916	3588	4260	4932

Opomnje:

1.) V rodbinski stan se vštavajo osebe kakor pri odmerjevanju draginjskih doklad državnih uslužbencev. 2.) Za učitelje, ki so poročene z učitelji, se odmerjajo draginjske doklade po prvem razredu razpredelnice; take učiteljice se ne vpoštevajo pri rodbinskem stanu učiteljevem. 3.) Učiteljskim substitutom, pomožnim učiteljem obloega spola in učiteljskim osebam, ki so nastavljene za nagrado, gre 548 kron draginjske doklade. 4.) Nekdanjim učiteljem ljudskih šol, ki uživajo pokojnino, se dovoljuje 576 kron, ako imajo skupne službene dobe do 15 let; 720 kron ako imajo daljšo skupno službeno dobo. Nekdanjim učiteljem meščanskih šol, ki uživajo pokojnino, gre 576 kron, ako imajo službeno dobo do 10 let; 720 kron, ako imajo skupne službene dobe do 20 let in 756 kron, ako so še dalje služili. 4.) Vdovam učiteljev ljudskih šol, ki uživajo preskrbinske prejemke, se dovoljuje 468 kron, ako je imel umrl mož skupne službene dobe do 15 let, in 576 kron, ako je imel daljšo skupno službeno dobo. Vdovam učiteljev meščanskih šol, ki uživajo preskrbinske prejemke, gre 468 K ako je imel umrl mož skupne službene dobe do 10 let; 576 K, ako je imel vsega skupaj službene dobe do 20 let, in 684 K, ako je še dalje služil. 5.) Vsaki siroti brez staršev, ki uživa konkretano pokojnino, nadalje vsaki siroti brez očeta, za katero gre učiteljevi vdovi vzgojevalni prispevek, se dovoljuje draginjsko doklado po pravih, ki veljajo za državne uradnike, ako se sirota brez očeta ni že vpoštevala ob odmeri draginjske doklade, ki jo dobiva vdova učitelja. 6.) Nekdanjim učiteljskim osebam, vdovam in vsaki učiteljski siroti, ki uživajo miloščno milostino preskrbinskih užitek), se dovoljuje draginjsko doklado po določilih za državne uradnike.

Naši shodi.

— **Shod JDS. pri Dev. Mariji v Polju.** V nedeljo 22. t. m. vršil se je javen politični shod pri Dev. Mariji v Polju, ki ga je sklicala tamnška krajeva organizacija jugoslovanske demokratične stranke. Prostor Kuharjeve gostilne so bili do zadnjega kotička polni zavednih domačih mož in fantov, kakor tudi ženstva. Govornika poverjenik Narodne vlade za promet dr. Pestotnik in dr. Klepeč sta v krepkih besedah poljsko poslušalcem pomen proglasenega ujedinitelja v eno državo s Srbijo in Črno goro, predložila sta italijansko nevarnost in potrebo najostrejšega boja proti italijanskim imperialističnim težnjam po naših pokrajinah ter raztolmačila strankin program. Soglasno so bile sprejete resolucije, ki pozdravljajo proglašeno ujediniteljsko SHS, protestirajo proti krivični zasedbi naših pokrajin Goriske, Istre, Trsta in Dalmacije po Italijanih in pozivljajo skupno vlado, da zastavi vse svoje sile za njihovo osvoboditev. Udeležniki shoda, katerega je vodil nadučitelj v pokojni g. Kavčič, so soglasno in z odobravanjem sprejeli stavišne resolucije. — **Ustanovljena organizacija JDS. pa je pridobila mnogo članov.** Občina, ki je bila svojčas izključena domena dr. Šusteršiča in njegovega nazvestiškega pristaša župana Dimnika se probuja in ni več daleč čas, ko bo njihovo gospodarstvo popolnoma zrušeno.

— **V St. Vidu pri Zatičini** je bilo zadnjo nedeljo ustanovno zborovanje »Jugoslovanske demokratične stranke«. Zbralo se je v gostilni pri Fačinu izredno lepo število značilnih župnikov in somišljenikov iz vseh bližnjih občin. Zborovanje je otvoril g. dr. Jenko Andrej, nakar je potovni učitelj Ante Beg poljudno razpravljal o programu in načrtih prenosovane stranke. Da so vsi navzoči razpravljali dobro razumeli, so dokazali s tem, da so se vsi takoj prijavili k stranki ter podpisali izjavo. V odbor nove krajeve organizacije so bili izvoljeni sledeči somišljeniki: predsednik dr. Andrej Jenko, podpredsednik župan Gorishek Jos. t. j. t. dr. Andrej Peter, namestnik Čuček Ivan, blaginjak Beršniak Anton, namestnik Hočvar Ciril (Muliava), odborniki: Šefman Fr. (Pluša), Jeraj Fr. (Vel. Gaber), Rojce Anton (St. Vid), Jerlah Jože (Pristavica), Oven Ludvik (Radova vas), Kavšek Jože (Skranje), Hamberger Ivan (Gorenja vas), Kristan Alojzij (Sv. Rok), Miklavčič Josip (Cernelo), Paik Alojzij (Zatičina), Ceglar Alojzij (St. Vid). Zanimanje za organizacijo je splošno ter vedno pristopajo novi člani. Prihodno nedeljo se priredi v St. Vidu po prvi masi javno politično zborovanje.

— **Shod JDS. v Laškem trgu** bo v nedeljo 29. t. m. ob 12. dopoldne v Laškem trgu. Na shodu govori o političnem položaju g. dr. Vekoslav Kuček. Somišljeniki pozivamo k mnogobrojni udeležbi.

Dnevne vesti.

— **Shodi J. D. S. Jugoslovanske demokratične stranke** priredi v nedeljo 29. t. m. sledeče javne shode: 1. v Žg. Siskri pri Pavšiču ob 3. popoldne, 2. v St. Vidu nad Ljubljano pri Cirmanu ob 3. popoldne, 3. v Škofiji Luki ob 10. dopoldne v Narodni Čitalnici, 4. v Zabnici ob 3. popoldne pri Cegnarju, 5. na Beričevem ob 3. popoldne pri Gradu, 6. v St. Vidu pri Zatičini ob 8. jutraj pri Fačinu, 7. v Novem mestu ob 3. popoldne v gimnazijski telovadnici, 8. v Mošnja pri Radovljici ob 3. popoldne pri Praprotniku, 9. v Ribnem pri Bledu ob 3. popoldne pri Ferjanu, 10. v St. Janžu ob 8. jutraj pri Prijatelju, 11. v Ortneku ob 4. popoldne pri Cvaru, 12. na Robu ob 1. popoldne v gostilni Josip Bregar, 13. v Vinici ob pol 8. jutraj pri Školniku, 14. na Vrhu ob 11. dopoldne, 15. v Laškem trgu ob pol 9. jutraj, 16. v Rogaški Slatini ob 8. jutraj pri Sv. Križu, gostilna Drogenig. Na shodu J. D. S. v Novem mestu govori ljubljanski župan dr. Ivan Tavčar. Shod se vrši v gimnazijski telovadnici ob 3. uri popoldne.

— **Demisijska Narodne vlade je sprejeta.** Stara vlada vidi posle, dokler ne bo imenovana nova.

— **Skupna ministrstva.** Za vso državo skupna so tala ministrstva: Za zunanja dela, za narodno obrambo, za finance, za prehrano, za trgovino, obrt in industrijo, za promet in za socialno skrbstvo. V področje narodnih vlad spadajo torej ti-le resorti: notranja dela, pravica, nauk in bogocastje, poljedelstvo, javna dela in zdravstvo.

— **General Krsto Smiljanović** je z vsem svojim štabom prisostvoval na Božič slovesni božji službi v stolnici.

— **Polkovnik Milan Pribičević** je v ponedeljek posetil knezoškofa dr. Antona Bonaventuro Jegliča. Ker ga ni našel doma, mu je drugi dan došlo pismo, v katerem izreka knezoškof svoje obžalovanje, da ga ni bilo v času poseta doma in izraža željo, da bi mu g. polkovnik naznanil, kdaj bi se lahko z njim sestel.

— **Iz Škofije Loke.** Vedno zavedni Zabinčani so tudi na praznik ujediniteljske brzojavno pozdravili našega kralja in regenta ter prejeli sledečo zahvalno brzojavko: Vaščani v Zabinici Škofija Loka. Nieg. velič. kralj Peter in njegovo visoč. regent Aleksander izrekata za prelepi pozdrav povodom praznika našega ujediniteljskega prisrčno, zahvalo ter se čutita eno s celim narodom, ki se veseli ujediniteljske svobodne Jugoslavije. — Po najvišjem nalogu šef dvorske kancelarije Balužić.

— **Iz Radovljice.** Na brzojavni pozdrav, ki se je poslal dne 15. t. m. o priliki manifestacijskega shoda v Beograd, je prešla Krajeva organizacija JDS. sledeči brzojavni odgovor. Njegovo Veličanstvo kralj Peter in Njegovo kraljevo Visočanstvo regent prestolonaslednik Aleksander izrekata za prelepi pozdrav povodom praznika našega ujediniteljskega prisrčno zahvalo ter

se čutita eno s celim narodom, ki se veseli ujediniteljske svobodne Jugoslavije. Po najvišjem nalogu šef dvorske kancelarije — Balužić.

— **Iz Črnomlja.** Na udanostno izjavo, ki jo je poslal mestni obč. odbor v Črnomlju povodom proslave zjediniteljske narodov SHS, je dobil sledeči brzojavni odgovor: Belgrad: Spořoam Vam iskreno zahvalo in pozdrav Ni. Vel. kralja Petra in Ni. Vis. prestolonaslednika-regenta Aleksandra za vse iskreno, narodnega čuta prevzeto pozdravno brzojavko. — Po najvišjem nalogu šef dvorske kancelarije — Balužić.

— **Regent Aleksander Rogaški Slatini.** Na brzojavni pozdrav okrajnega Narodnega sveta za rogaški okraj je dospel brzojavni odgovor: »Rad se spominjam na prelepo Slatino, eden bil je našega kraljeva. Hvala na pozdravu in na svidenje. — Aleksander.«

— **Telefonske vesti** so danes izostale, ker so v mestu in na progi vsled snega pretrgane vse telefonske žice. Telefonske zveze bodo vzpostavljene še le v nekaj dneh, kar naj naši čitatelji blagohotno vpoštevajo.

— **Okrajnim glavarstvom in županstvom!** K materialu, ki se bo predložil mirovni konferenci, spadajo med drugim vse teriatve napram staremu c. kr. erariju. — Te teriatve sestajajo predvsem 1. iz teriatve za neplačane rekvizicije, 2. iz teriatve za vojne datatve. Da se vse te teriatve čimprej zberejo, je treba pričeti takoj s tozadevnim delom. Kar se tiče pod 1. omenjenih teriatve za neplačane rekvizicije, so se dali zanje natisniti posebni seznam (tiskovni vzorci), kateri se bodo izpolnjevali pri županstvih. Ti seznam se v par dneh razpošljejo okrajnim glavarstvom, ki jih bodo razdelila na županstva. Teriatve, ki izvirajo iz vojnih datatve, pa je nemudoma priglasiš potom županstva okrajnim glavarstvom, katera bodo potem komisijsko ugotovila njih višino. Okrajna glavarstva bodo zbirala vse tozadevne spise ter jih potem sem predložila. Ker se morejo pričeti mirovna pogajanja vsak čas, je treba čimprej zbrati vse teriatve, da more vzeti te spise naša delegacija na mirovno konferenco. — Poverjeništvu za narodno obrambo.

— **Važna naredba glede občin.** Minister notranjih del je zaukazal, da se imajo v vseh občinah, kjer so gerenti, takoj razpisati nove volitve.

— **Ne pozabimo Podlimbarskega!** Gori v tujni v nemškem Pulkaun-u spava nevezdramno spavajo slovenski pisatelj-trpin Fran Maseli-Podlimbarski. Ako bi nam ne bil ničesar drugega zapustil kakor samo on krasni roman »Gospodin Franjo«, bi ga morali uvrstiti med naše najznamenitejšie pisatelje. Bil je vrhu tega mož naibljajega sreča in kristalno čist značaj. Hvaležnost naroda zahleva, da se ga ne pozabi in se že zdaj misli na to, da se svojčasno prepeljejo pozemski ostanki tega plemenitega in znamenitega Jugoslavana v rodno zemljo, ki jo je tako prisrčno ljubil. Torej, da se ne pozabi! Prevoz se bi pač lahko odredil na državne stroške.

— **»Glas SHS«** v Zagrebu je s 24. decembrom prenehal izhajati. Združili se s »Hrvatsko Ritečico«, ki bo s 1. januarja izhajala pod imenom »Riteč Srba, Hrvata i Slovenaca«.

— **Dr. Šusteršič se preseli v Ljubljano?** Poročajo nam, da se namerava dr. Ivan Šusteršič v doglednem času zopet vrniti v Ljubljano. Baie hoče prevzeti stanovanje bivšega predsednika deželnega sodišča Elsnerja, ki se izseli iz Ljubljane.

— **Vsi slovenski medicinci,** ki so dovršili prvi rigoroz in bodo morali nadaljevati svoje študije na inozemskih univerzah, se vabijo v soboto 28. t. m. ob 2. popoldne na važen in nujen sestanek v zarnizijski bolnici v Ljubljani II. oddelek.

— **V uradnem listu** je pri posameznih okrajnih glavarstvih na slovenskem Štajerskem razpisano več služb drž. živnozdravnikov.

— **Uradni list Narodne vlade SHS.** Izšli sta 26. in 27. številka.

— **Slovenska knjižnica za slepe.** Vse velecenice gospe in gospodične, ki so se udeležile letošnje pomlad tečaja za priučitev citanja in pisanja po Braille-ovi metodi za slepe, naprošam, da se zanesitvito udeležijo sestanka, ki bo v soboto, dne 28. decembra ob 10. dopoldne v društvu »Dobrodelnost« v Ljubljani, na Poljanski cesti št. 4 v Alojzijevecu. Predmet razgovora bo bodoča ureditev knjižnice in poročilo o stanju dosedanjega delovanja. — Minika Skabernetova, knjižničarka.

— **Ljudsko šolstvo.** Narodna vlada SHS v Ljubljani je razpustila šolo nemškega Schulvereina v Šoštianju. — Nemška štirirazredna ljudska šola v Brežicah se je razpustila, ker je imela le 27 nemških otrok. — Nemška štirirazredna trška ljudska šola v Ljutomeru se je razpustila, učitelstvo pa se je dalo na razpolago vladi v Gradcu. Imela je le 15 nemških otrok.

— **Pojasnila prosil.** Franciška Petrič v Podpeč št. 9. p. Videm-Dobrepolje. Prejela je po pošti 500 kron pod imenom pošilatelja sina Antona Petriča, Ljubljana. Stari trg. Ker pozna pisavo, ve, da ni sin pisal, in tudi ve, da ni v Ljubljani. Zato prosil tistega, ki ji je to svoto pod sinovim imenom poslal, pojasnila, kaj je s tem denarijem in kaka usoda je doletela sina Antona Petriča, korporala bivšega pp. št. 17. I. M. G. komp. vojna pošta 369. Bil je v vojni pred Asiagom v Tirolah.

— **Prošnja.** Prosi se oklice Rusije, ki je minuli teden v neki gostilni v Kranju pripovedoval Urbanču iz Zabnice, da je ob odhodu iz Rusije videl Jožefa Koširja, mlinarja pod mostom iz Škofije Loke, da takoj naznani po dopisnici svoj naslov Ivani Košir, mlinarici v Škofiji Luki, ali se pa osebno proti povrnitvi vseh stroškov istotam oglasi.

— **Kdo ve kaj o Janku Ravnik** iz Bleda, ki se je odšel meseca avgusta 1914. kot poddesetnik s prvo stoltnjo nekdanjega domobranskega pešpolka št. 27 na bojišče v Galicijo, se prosil, da to sporoči njegovi materi Antoniji Ravnik Bled, stroški se povrnejo.

— **Poštni promet s Srbijo.** Kakor se nam javlja, je dovoljen s Srbijo do nadaljnjih odredb samo pisemski pro-

met. Nakaznice in zavoji se ne sprejemajo. Pomotoma že predane bo vrnil poštni urad v Zemunu.

— **Velegradska uredba** v dostavi putničke priloge u kuće u Zagrebu. U Zagrebu je organizirana nova uredba društva za promet stranaca koje je sa »Viator-om« uredilo poduzeće za dostavu putničke priloge u stanove u Zagrebu. Putnička priloga predaje se na državnom kolodvoru desno kod izlaza u ono prostoriji, u kojoj je prije rata bila smješteno redarstvo, a koja je prostorija ustupljena sada po g. povjereniku za željeznice »Viator-u« da može izvršiti ovu neophodno potrebnu instituciju. Dolazeći putnici mogu u svako doba dana i noći svoju prilogu predati, jer je ondje služba neprekidna. A priloga se dostavlja u kuće kolima i teretnim automobilima od 7 sati u jutro do 7 sati na večer. Pristojbe su za dostavu minimalne, a priloga stiže u kuću odnosno u svratište neoštećena, jer su sva kola za dostavu priloga sasvim zatvorena i vrlo praktično konstruirana, a svaka kola prati po jedan kočijaš i jedan društveni dostavljač. Priloga se razvaja za sada sa državnog kolodvora, a kad se obavi nužno predradnje, funkcionirat će ista uredba i na južnom kolodvoru.

— **Pojasnilo.** Ker se v zadnjem času razširjajo vesti, da je promet s klavnimi prašiči in teleti zopet prost in da je klanje omenjenih živali brez vsake utesnitve dovoljeno, se s tem ugotavlja, da so te vesti brez prave podlage in neresnične. Nakupovanje klavnih prašičev in telet je kakor dosedaj tako tudi nadalje izključno pridržano vnovčevalnici za živino in mast v Ljubljani. Vsi predpisi, ki se tičejo prometa z navedenimi živalmi ostanejo še nadalje v veljavi, in se bodo prestopki zoper te predpise strogo kaznovali. Dalje se ugotavlja, da je vnovčevalnica za živino in mast v Ljubljani, ki je izšla iz prejšnjega bivšemu deželnemu odboru kranjskemu podrejenega »deželnega mesta za dobavo živine«, državen zavod, in da se stekajo dohodki tega zavoda v državno blaginico. — Narodna vlada SHS. Prehranjevalni urad.

— **Zahvala.** G. Josip Zidar, veletržec in hišni posestnik v Ljubljani, je prepuštil pisarni Narodnega sveta za dobo 6 mesecev brezplačno priloge svoje hiše na Dunajski cesti. Za to njegovo veliko in izredno požrtvovalnost mu bodi iskrena zahvala. — Predsedstvo N. S.

— **Požar v vojaškem oskrbovališču.** O praznikih je nastal v vojaškem oskrbovališču v vojaški pekarni požar, ki je pokvaril pekarske peči. Dokler se škoda ne popravi, bodo vojniki pekli svoj kruh pri civilnih peklih. — Požar je izbruhnil na sveti večer tudi v tovarni za lim ter upelbil celo poslopje. Gorelo je tudi v Dravljah. Škoda, ki jo je povzročil požar v tovarni, je velika. Vzroki tega požara so neznani.

— **Umrli** je na sveti večer v Leoniču vpojeniki dvorni tainik major Nikolaj Wang. Med vojno je deloval na soški fronti kot referent za vojni muzej. Ni mu bilo usojeno, da bi videl svojo česko domovino v njeni pomlajenosti. V času svojega triletnega bivanja v Ljubljani si je pridobil veliko znanec in prijateljev, ki so čislali njega in nterov značaj. Umrlega blagoslovilo danes popoldne, nato ga prepeljejo v rodniško grobnico v Vösslau pri Dunaju.

— **Umrli** je v sredo, 25. t. m. v najlepši dobi v Ljubljani obče znana gđ. Vida Podkrajšek, uradnica mestne planarne. Bila je vneta Sokolica, navdušena turistinja in nabiralka za Ciril-Metodovo družbo. Teško prizadeti rodni, kateri je tekom letošnjega leta kruta smrt ugrabila že drugo žrtev, naše iskreno sožale!

— **Iz Poljan nad Škofjo Loko.** Tudi pri nas se je praznoval praznik ujediniteljske nedelje. 15. decembra našlovesne. Jutraj ob 9. je bil slavnostni spoved kar naidafie naokrog skozi vas, ki je bila v zastavah in na več krajih s slavoloki in napisi ozaljšana. Spreveda se je udeležila vasa šolska mladina z zastavicami, obč. zastop v celoti kakor tudi kraj. šol. svet, požarna bramba in mnogo sto in stoglavna množica. V sprevodu je bilo tudi odposlanstvo srbske konienice iz Škofie Loke. Sprevod so otvorili tukajšnji Sokoli na konjih. Jako močno je bila zastopana narodna noša, posebno deklet, pa tudi fantov, ti so tudi nosili narodno zastavo pred sprevedom. Sredi vasi, pod milim nebom je bil z zelenjem okrašen oder, kjer je deklamovala neka učenka iako izrazito Askerovo pesem Vstajenje, na kar je imel nadočletni daljši slavnostni govor. Potem je bila božja služba, kjer se je prebrala proklamacija, nazadnje Te deum in naša sedanja himna Bože... Popoldne je bila prosta ljudska veselica. Celi dan je vladalo med ljudstvom najboljše razpoloženje in nautušenje z zadržilom, da takega praznika še nismo doživeli. Naš g. župan Demšar, je v imenu občine in vseh društev in korporacij tudi odposlal princ-regentu Aleksandru udanostni brzojav.

— **Narodni praznik v St. Janžu.** Solška mladina je praznovala narodni praznik ujediniteljske troimenega naroda Srbov-Hrvatov-Slovencev že v soboto. Po masi je v zbranih besedah razložil g. nadučitelj Berce Šolarjem pomen velikega dne. V nedeljo se je vršila po prvi službi božji slovesna seja občinskega odbora, katere se je udeležila tudi množica ljudstva. Gospod župan Ivo Maicen je ob otvoritvi seje pozdravil ujediniteljske troimenega naroda in apostole jugoslovanstva dr. Kreka in dr. Korošca ter spravil v sklad ta dan s kronanjem vojvod na Gosposvetem polju. Cast. gospod župnik Bajec je orisal na podlagi dokazanih deistev pričetek svetovne morije in nie krivce. Nato je seznanil ljudstvo z našimi brati Srbi in njih najlepšimi vrtnami. Nato je predčital gospod župan brzojavko, katero je poslal prestolonasledniku Aleksandru. Občinski odbor jo je soglasno sprejel, zbrano ljudstvo je navdušeno odobravalo in pozdravljalo velikega kralja Petra in prestolonaslednika Aleksandra. Brzojavka se glasi: Ob priliki slovesnega praznovanja ujediniteljske troimenega naroda SHS zbrani občinski odbor in prebivalstvo občine St. Janž, v kateri je zatisnil oči apostol jugoslovanstva dr. Krek, pošilja udanostne pozdrave Vaši kraljevi

Visokosti in Prevzvišenemu očetu našemu kralju Petru Maicen. župan. Na predlog č. g. župnika je občinski odbor soglasno izvolil častnim občanom dr. Korošca. Ko je g. župan zaključil sejo, je zbrana množica odkrih glav in s solzami radosti v očeh zapela narodno himno: Lepa naša domovina.

— **Dne 23. t. m. ob 5. uri 30 minut** popoldne sta bila posestniku Ivanu Rihariju iz Logatca pred vodom južnega kolodvora v Ljubljani dva v lahek voz vprežena konja ukradena. Eden konj je kostanjeve barve s malo liso na glavi. 7 let star, drugi konj temno kostanjeve barve (črnkast) s podolgovato liso na glavi, 12 let star. Na kopitih imata vžig št. 12, 13 ali 14. Oba sta približno 160 cm visoka (ukraiinca) ter zelo dobro rejena. Pri obeh griva kratka. Oprema konj je prsna, na isti medeni obročki. Voz je lahek (mesarski) s lestvicami ter je pritem značilno, da je oinica (stanja) ki je bila zlomljena an prednjem delu, s tremi okovi okovana. Pri levi lestvici voza je tudi zgornji drog ožovan. Kdor bi ukradeno blago zasledil, naj blagovoli poročati živnozdravniku I. Rihariju v Radovljici. Nagrade dobi 200 kron.

— **Nesramnost.** Na sveti večer je v Narodni kavarni zamenjal nekdo nov dežnik, vreden 60 kron, s svojim starim, zakrpanim. Novi dežnik je slonel ob zidu tik pri kuhinjskem oknu pod vrhno suknjo dotičnika, čegar last je bil tudi dežnik. Obleda je visela sama, na desno in levo ni bilo nič obešenega. Gre se torej za nesramno tatvino. Kam pa naj človek gre, saj riskira da pojde iz lokala razloglav in golorok. To se dogaja dan na dan po ljubljanskih javnih lokalih.

— **Zubnil se je** v soboto zvečer moder telovnik od Glavnega trga do Hilserieve ulice. Pošteni naiditeli na ga odda proti dobremu plačilu: Hilserjeva ulica št. 7, g. Zalokar.

— **Zubnila sta se** dva ključa (Wertheim) na obročku, prosil se naiditelia, da jih odda proti nagradi v hotelu Malič I. nadst.

— **Zubnila se je** srebrna ura kot tudi verižica z obeskom od nemškega gledališča do Sv. Jakoba trga. Naiditeli naj jo blagovoli oddati proti primerni nagradi upravnistvu »Slov. Naroda«.

— **Listnica z denariem.** Na trgu se je našla listnica s srednjo vsoto denarja in sliko. Izgubitelji jo dobi pri Alojziju Pip. Škofia ulica štev. 3.

Društvene vesti.

— **Za ljubljanskega Sokola** je v Narodni kavarni daroval g. Janko P. 50 kron, za kateri dar mu izreka odbor iskreno zahvalo z željo, da bi našel mnogo posnemovalcev.

— **Česká beseda v Ljubljani** priredi Silvestrov večer v hotelu »Tivoli« za svoje člane in njih slovanske goste. Program umetniški in zabavni. Odbor.

— **Česká beseda v Ljubljani.** Výborová schůze se obdržívá v pátek 27. t. m. v horních místnostech restaurace »pri Roži«. Židovska ulica. Vzhledem k důležitosti programu se zve širší členstvo k účasti v schůze. Výbor.

— **Pevski del Silvestrova večera** »Ljubljanskega Zvona« ima na vzporedu sledeče točke: I. Baril: Mi vstajamo. D. Jenko: Sto čutiš, moška zbor. F. Juvanc: Izgubljeni cvet. dr. B. Ipavec: Et, tedaj. E. Adamič: Mlad tunak po vasi jezdi, mešani zbori. A. Haidrich: Petelinčova ženitev, šaliiv moški zbor. Pevski zbor »Ljubljanskega Zvona« šteje danes nad 110 pev in pevcev, ki se pridno vežbaio. Vstopnic za Silvestrov večer ne bo v predprodaji, blaginaja se odpre ob polosmih zvečer, torej pol ure pred začetkom prireditve.

— **Izredni občini zbor kranjskega deželnega društva avstrijskega zaklada** za vojaške vdove in sirote ter za varstvo otrok in oskrbo mladine bo jutri, dne 28. decembra t. l. ob 6. uri zvečer v veliki dvorani mestnega magistrata v Ljubljani.

— **Društvo inženierjev** opozarja na sestanek v soboto v hotelu »Ilirija« ob pol 8. zvečer.

— **Društvo zasebnih uradnikov in uradnic** priredi po novem letu plesno šolo za svoje člane. Naznanjamo, da se vrši v soboto, dne 28. t. m. sestanek in sicer za g. člane ob 7. uri za g. članice pa ob pol 8. uri zvečer v restavraciji Narodnega doma. Po sestanku se vrši vpisovanje.

— **Z. J. Ž.** vlijudno vabi vse stare pevce in one železnice, ki imajo veselje do petja in resno volio vstopiti v »Pevski zbor Z. J. Ž.« na sestanek, dne 28. grudnia t. l. ob 8. uri zvečer v društveno sobo Narodni dom, da se pogovorimo glede delovanja zbora in rednih pevskih vai, ki se bodo pričele takoj po novem letu. — Ker je sestanek z ozirom na dvig organizacije potom močno osnovanega zbora zelo nujen in važen, se pričakuje obilne udeležbe.

— **Občini zbor Ljubljanskega šahovskega kluba** se vrši v petek, dne 27. t. m. ob 8. uri zvečer v restavraciji hotela »pri Slonu«. Društvenice in prijatelje šaha vabim, da se občnega zbora v obilnem številu udeležijo. — T. č. podpredsednik.

— **Telovadno društvo Sokol** na Vrhniki priredi Silvestrov večer z raznim zabavnim sporedom. Od 15. decembra do konca februarja tudi prireja Sokol plesne vaje.

— **Društvo zdravnikov na slov. Štajerskem.** Na zborovanju društva zdravnikov na slov. Štajerskem dne 22. grudnia t. l. v Celju se je izvolil ta-le odbor: predsednik: dr. Anton Schwab, distr. zdravnik v Celju, podpredsednik: dr. Bergmann, distriktni zdravnik v Zalcu, tainik: dr. Novak, polk. zdr. celjskega pešpolka, blaginjak: dr. Cervenka, distr. zdravnik na Polzeli. Odborniki: dr. Rakež, distr. zdr. v Smarju pri Jelšah in dr. Klasinc, distr. zdr. na Pragerskem. Društvo se je ustanovilo samo začasno, dokler se zdravniške zadeve potom vlade v Ljubljani ne uredijo. Ob enem se je toplo priporočalo članom takoišni pristop k društvu zdravnikov na Kranjskem.

— **Slov. Bistrica.** »Čitalnica« priredi v gledališki dvorani Silvestrov večer z veselozigro »Bucek v strahu«, petjem, govorom in prosto zabavo. Začetek ob 8. zvečer. Vse Jugoslovane iz mesta in okolice prisrčno vabimo na to prvo narodno prireditev v samostojni Jugoslaviji. Naj ta večer pokaže, da smo Slov. Bistrico tudi družabno zavjevali.

— **Slovenigradeec.** Čitalnica v Slov. Gradcu priredi letos v slovenigradeškem Narodnem domu Silvestrov večer. Na sporedu je petje, godba in prosta zabava. Čitalniški odbor vabi Slovence miselnike doline, da se te prekrasne prireditve udeležijo.

Narodno gledališče.

— **Iz gledališke pisarne.** Danes zvečer ob pol 8. se ponovi opereta »Cornevilleški zvonovi« za B-abonement. — V soboto popoldne ob 3. se vprizori »Pogumni Tonček« izven abonementa, kot otroška predstava ob znižanih cenah. Vsi zavodi in prijatelji otrok se opozarjajo na to predstavo. Vodstvo Narodnega gledališča daje priliko naši nedorasli mladini, da tudi ona poseti gledališče in upati je, da zadosti zainteresirano občinstvo namenu gledališkega vodstva z ozirom na pomen, ki ga ima taka predstava.

Književnost.

— **Tavčarjevi zbrani spisi,** skupno vezani se zopet dobe. Okusno opremljena zbirka stane 40 K in se dobi v Katoliški knjižnici. Opozarjamo slavno občinstvo, da je naklada zelo majhna.

Aprovizacija.

— **Stranke, ki dobivajo kruh pri peku Zalazniku** in Trčku dobe do vštete sobote 28. t. m. naprej kruh v sledečih prodajalnah, in sicer: Trčkove stranke v vojni prodajalni na Bregu in Zalaznikove stranke v vojni prodajalni na Starem trgu, ker pečeta ta dva peka sedaj kruh le za vojaštvo.

— **Prodaja premoga za štedilnike** v III., VII. in X. okraju. Na vsak drugi odrezek viioletne izkaznice se dobi 50 kg premoga, ki stane 5 kron 50 vin. Premog se dobi v sledečih trgovinah: v III. okraju pri Richterju, Trnovska ulica, na štev. 1 dne 30. dopoldne, na štev. 2 dne 30. popoldne, na štev. 3 dne 31. dopoldne, na štev. 4 dne 31. popoldne, na štev. 5 dne 2. dopoldne, na štev. 6 dne 2. popoldne, na štev. 7 dne 3. dopoldne, na štev. 8 dne 3. popoldne, na štev. 9 dne 4. dopoldne. V VII. okraju pri Maverju, hotel Vega Šp. Šiška: na štev. 1 dne 30. dopoldne, na štev. 2 dne 30. popoldne, na štev. 3 dne 31. dopoldne, na štev. 4 dne 31. popoldne, na štev. 5 dne 2. dopoldne, na štev. 6 dne 2. popoldne, na štev. 7 dne 3. dopoldne, na štev. 8 dne 3. popoldne, na štev. 9 dne 4. dopoldne. V X. okraju pri Ungerju, Kranjska stavbna družba: na štev. 1 dne 30. dopoldne, na štev. 2 dne 30. popoldne, na štev. 3 dne 31. dopoldne, na štev. 4 dne 31. popoldne, na štev. 5 dne 2. dopoldne, na štev. 6 dne 2. popoldne, na štev. 7 dne 3. dopoldne, na štev. 8 dne 3. popoldne, na štev. 9 dne 4. dopoldne, na štev. 10 dne 4. popoldne, na štev. 11 dne 5. dopoldne, na štev. 12 dne 5. popoldne.

Izdajatelj in odgovorni urednik:
Valentin Koplar.

Lastništva in tisk »Narodna tiskarna«.

Potriti neizmerne žalosti, naznanjamo vsem sorodnikom, ter vsem, ki ste ga ljubili, prežalostno vest, da je naš iskrenoljubljeni, dobri brat

Arnold Saunig

[visokošolec in praporček v rez.

po štiridnevni mučni bolezni v cvetju svojih 19 let v sredo, 4. dec. 1918 ob 9. uri jutraj v Pragi preminul.

Pogreb nam nepozabnega ljubljenca se je vršil 8. t

Lokal v sredini mesta se išče za takoj. Naslov pove upravnistvo „Slo. Narod“. 8014

Električni motor z 1 konjsko silo se prodaja. — Kje, pove upr. „Slov. Narod“. 7911

Bencinski motor, od 10 — 15 konjskih moči, dobro ohranjen, se kupi. Indof, Florjanska ul. 27/II nadst. 8005

Najame ali kupi se špacerijska trgovina oz. primerni lokal v Ljubljani. Ponudbe pod „Trgovina 8012“ na upravnistvo „Sloven. Narod“. 812

Večje restavracije ali gostilno z mesarijo pri kakoli varni ali trgu vzajem v najem. Ponudbe pod „Gorenjsko 8047“ na upravnistvo „Slovenskega Naroda“. 8047

Lokal primeren za prodajo kandi en gros, se išče v sredini mesta Ljubljane. Ponudbe z navdvo najemne in drugih pogojev na Jos. Rajster, tovarna kandi v Šostanju, Stajersko. 8041

Učitelj ali učiteljica za slovenski jezik se na temeljitno učenje. Ponudbe z navdvo zahtev na „Slovenski Narod“ pod „Slov. 7977“.

Akumulat. baterija skoro nova, se radi odpotovanja takoj prodaja na Marije Terezije cesti št. 6, pritličje. 8104

Mlinar in žagar izučen, samskega stanu, se takoj sprejme pri Konradu Murschitz v Laškem trgu. Spodnje Stajersko. 8103

Sadnega mošta, iz vrstnega, je naorodaj, daj večja množina po najnižji ceni. Poizve se Rožna ulica št. 15. 8007

SORO meblirno, če moge z električno razsvetljavo in posebnim vzhodom, išče bančni uradnik s 1. januarjem 1919. Ponudbe na upravnistvo „Slovenskega Naroda“ pod šifro „P. B. 101/7802“. 7802

Veletrovinna z mešanim blagom in železino, z velikim skladiščem v večjem, lepem trgu na Sp. Stajerskem, z nekaj orali zemlje, brez žage ali z žago, brez ali z velikimi skladišči za seno se ugodno prodaja. Poizve se pri Ludoviku Tomše, Podplat pri Rogatcu S. Stajersko. 8098

Zenitna ponudba! Mladenka, 18 let stara s 50.000 K premoženja, se želi seznaniti z mladencem od 24 do 30 let starih z nekoliko premoženjem. Le resne ponudbe s sliko se vpoštevajo. Stroga molčnost zadržana. Dopis na naslov „Mladenka“ Skofja Loka, Gorenjsko. 8101

Zenitna ponudba! Gospod, star 28 let, trgovsko izobrazben, želi v svrhu ženitve znanja z gospo ali vdovo od 20 — 28 let, ki bi imela veselje do trgovine ali gostilne ter nekaj tisoč kron premoženja. Le resne ponudbe s sliko, ki se vrne, pod „Diskretnost 302/8105“ pošto ležeče. Jesenice, Gorenjsko. 8105

Častnik-invalid (poročnik ali praporščak) čisto mogoče tehnično izobrazben, energičen in sposoben za vodstvo obrata; **podčastnik-invalid**, z lepo pisavo, večš strojeopisja in izvežban v pisarniških poslih, ter več čevljarjev - invalidov sprejme **Vojaški zavod za pranje in popravilne monture v Vevčah pošta D. M. v Polju**. 8187

Zenitna ponudba! Gospodična, stara 4 let, z nekaj premoženjem, ima veselje do gospodinstva in trgovine, želi znanja z gospodom, najraje z obrtnikom z nekaj premoženjem. Cenj. ponudbe na upravnistvo „Slov. Narod“ pod šifro „Dobra gospodična, št. 3533 8117“. Prosi se samo resne ponudbe s sliko ter natančnim naslovom. N. N. 8117

2 harmoniki napredaj. Sp. Šiška 156. 8053

Smuč (ski) dobro ohranjene, kupim. Ponudbe na Henrik Kenda, Ljubljana, Mestni trg 17. 7998

Pričjo krmo priporoča trgovina s semeni Sever & Komp. Ljubljana, Marijin trg 8. 7514

Dobrega pralnega mila večja množina. Poizve se v Rožni ulici št. 15. 8005

Zamenjam gnoj za steljo. Rožna ulica 15. 8006

Vedež, koledar za leto 1919. Cena K 1.80. Povzete samo za Jugoslavijo stane 80 v. več. Ivan Bonat, Ljubljana. 8022

Vino, sadjavec in kislo vodo, se po slovi želi lahko razpošilja in naroča pri A. Čsel, p. Guštanj. 8054

Sol zamenjam za petrolej in sladkor. Koliko mi da kdo za vrečo (50 kg) soli. Imam jo več vreč. Naslov pove upravnistvo „Slovenskega Naroda“ 803

Prda se hiša s sadnim vrtom, gozdom, njivo in travnikom v Vel. Laščah št. 73. — Cena 15.000 K. Več se izve pri lastniku Janko Stare, Vel. Lašče 73. Istotam se prodaja **Broekhousova lokacija**. 8108

Pes prepelčar, 11 mesecev star, zelo živ in nek izučen, se radi selitve ceno prodaja. Gornja Šiška, Celov. cesta 86. 8011

Trgovski pomočnik, 27 let star, izučen, meš. sroke, želi službe, najraje kje na deželi, eventualno sprejme tudi kako drugo primerno mesto. Cenj. ponudbe na upravnistvo „Slov. Narod“ pod „Soliden 63/7878“. 7878

Usnja za podoliate, boksa črnega, gornja usnja, njega usnja, 2 para novih moških čevljev št. 44 in 6 m dolga vinska cev se prodaja po nizki ceni. Pisane ponudbe na upravnistvo „Slov. Narod“ pod „boks 7888“. 7888

Pisalni stroj „Smith-Premier“, p. sebnio pripravljen za odv. tiskne pisarne, ker napravi 8—10 kopij, je napredaj. Vprašati pod šifro „Smith-Premier 7968“ na upravnistvo „Slov. Narod“ do 31. t. m. 7968

Iščem pristavnika (maierja), oženjenega, zdrava, pridna, poštena snažna in varčna — Znat mora vsa domača dela kakor pri živini, na vrtu in polju. Plača po dogovoru. Naslov pove upravnistvo „Slovenskega Naroda“. 7935

Kot skladiščnik ali pisarniška moč v kakršnem bilo uradu želim namestiti sedaj, ko sem se vrnil z bojišča. Vajen sem pisarniških del, kakor tudi slovenskega, hrvaškega in nemškega jezika v govoru in pisavi. Pripravljen sem vstopiti en mesec brezplačno. Naslov pove uprava „Slov. Narod“. 7966

Strokovnjak lesne trgovine, zmožen bilance, srov in nemškega jezika v govoru in pisavi, dobro verziran tudi v davščinah, bolniški blaginji in zavarovanju proti nezgodam, se išče takoj kot vodja lesne veletrgovine. Reflektira se le na privrsto, resno moč. Naslov pove upravnistvo „Slovenskega Naroda“. 8049

Kupim lepe prave **Prodajam** kremo, suhe gobe! **Prodajam** za čevlje v kovinskih dozah, 1/2 doze po K 15. 1/4 doze po K 28 za tuc., mast za čevlje, čevlje z lesenimi in usnatimi podplati, sirkove in zimne krtače, toaletno milo, kolomaz, tržne terbiče, lesene in porcelanske pipe, pralni prašek i. t. d. po najnižjih cenah, **izvrstno lansko vino**, borovničar, slivovko, trepinjevec, čajni rum, kavni in čajni nadomestek že oslajen. **M. RANT, Kranj**. 7411

Prodajalnik za vsa dela iščem Franc Kham, Miklošičeva ceta št. 8. 8053

Parni kotel, dobro ohranjen, se kupi. Ponudbe na „Kopališče Slon“. 796

Vino, novo in staro, blizu 100 hektov, se dobi ceno na debelo pri Paar, hotelir, Jesenice. 7942

Zajčji blevi in nekaj zajcev se prodajo. Naslov pove upravnistvo „Slov. Narod“. 7940

Stanovanja s brano išče za takoj dijak sedmošolec. Ponudbe na I. Colnar, Kranj. 8030

10 m³ bukovih drv cenj. napredaj. „drva 8027“ na upr. „Slov. Narod“. 8027

Pohištvo za eno spalno sobo **kupim**. Naslov pove upravnistvo „Slov. Narod“. 8052

Ako rabiš pohištvo, oglaš se v zalogi pohištva na Marije Terezije cesti št. 13, (Količej). 6991

Lovske puške kal. 16 in kal 12 so napredaj pri F. K. Kaiser, puška Selenburgova ulica št. 6. 7401

Stanovanje z eno sobo in kuhinjo za ali februar 1919. Naslov pove upravnistvo „Slov. Narod“. 8051

Trgovski pomočnik, oprošten vojaške službe, kot podčastnik v pisarni, išče primerne službe. Naslov pove upravnistvo „Slov. Narod“. 8030

Izvežban knjigovodja išče primerne službe, vsot. Ponudbe na upravnistvo „Slov. Narod“. 8023

Mast in špoh se prodaja ali zamenja za moko in petrolej. Gosposka ulica 4, I. nadst. levo, zadnja vrata. 7955

Gostilno ali restavracijo sprejemam na v. pajem. Naslov pove upravnistvo „Slov. Narod“. 7962

Elektromonter, zmožen slovensčine, nemščine in italijanščine, išče primerne službe. Ponudbe na Alfred v. Paruto, Dobina pri Celju. 8026

Abonma za dva balkonska sedeža v Ljubljani prvi vrsti se prodaja. Naslov pod „Abonma“ pošto ležeče Ljubljana. 8013

Plesnega učitelja ali učiteljico iščejo v bližini železnice za zasebni plesni poduk 3 gospodje. Ponudbe na upravnistvo „Slov. Narod“ pod „3 gospodje 8015“. 8015

Kolar za navadna kolarska popravila se išče. Zglasti se je pri vratarju mestne pristave Cesta na Kodeljevo št. 8. 8045

Meblirano sobo iščem v bližini „Naslednjega rodnega doma“ — „Z. J. Z.“ Narodni dom, pritličje levo. 7999

400 kron nagrade dobi, kdor mi prejemam čisto stanovanje z 2—3 sobami in čet. klimati. Odgovor na naslov Vodišek Sp. Šiška 156. 8003

Krasna graščina z dobrim veleposelstvom v levi legi in v bližini železnice se ugodno prodaja. Pisarna vprašanja pod „Graščina 8002“ na upr. „Slov. Narod“. 8002

Trgovska hiša, enonadstr. in manjša hiša in okoli 5 1/2 ora lov. zemljišča v prometnem kraju v ravnini, zraven vel. ceste se prodaja. Naslov pove upravnistvo „Slov. Narod“. 8092

Kdo bi posodil 2500 K tekom enega tedna pošteno osebi proti mesečni odplaci 50 K z obrestmi? Ponudbe na upravnistvo „Slov. Narod“ pod „Huda stiska 7939“. 7939

Klobuki, ovratniki, kravate, nogavice za moške in ženske, sukanec, telovadne potrebščine ter različni čevlji se dobe na debelo in drobno pri J. Podlesnik nasl., Ljubljana, Stari trg 10. 7937

Starejša ženska se sprejme kot gospodinja v pomoč gospe. Vajena mora biti vseh domačih del in tudi na polju. Plača 50 kron in vse prosto pri Mariji Karlovšek, posestnica na Lavi pri Celju. 8091

Prodajam stanovanje samski osebi ob sredi eno ali dve sobi s kuhinjo, plača po dogovoru. Eventualno tudi s postrežbo. Ponudbe pod „Novomesto 8020“ na upr. „Slov. Narod“. Na anonimna pisma se ozira. 8020

Lokal svetel, prostoren, za trgovino, če moge z stanovanjem v isti hiši se išče v Ljubljani na Mestnem trgu, li. Stritarjevi ulici, Marjinem trgu, Prešernovi ulici ozir. Dunajski cesti. Ponudbe pod „N. O. 12“ na upr. „Slov. Narod“. 7980

Klijatavničarja treznega, oženjenega, marljivega in sposobnega, ki razume tudi nemški, išče mo go za našo tovarno v Medvodah. če moge za takojšnjo vstop. Ponudbe, najljubša bi nam bila osebna predstava, so staviti na: **Papirnica Gorčane**, pošta Medvode, Gorenjsko. 7984

Kočijaža sposobnega, zanesljivega in treznega, ki zna s konji dobro in ljubezljivo ravnati ter se zamore porabiti pri kočiji in težki vožnji sprejme takoj **Predlica** in italij. v Trzinu. Mlademu, krepkemu, oženjenemu možu se daje prednost. Vstop takoj. Osebna predstava in ponudba zaželjena. 7943

Gospodarski pristav, 24 let star, popolnoma zdrav, absolutno nizko gimnazijsko, abs. triletni gospodarski zavod, več v govoru in pisavi slovenskega in nemškega jezika, več vseh panog modernega kmetijstva, štiri leta na velikih eraričnih ekonomskih zaposlen, želi vstopiti na veliko ekonomijo v službo. Posebno znanje v živinoreji. Lahko položi kavicjo. Nastop službe po dogovoru. Ponudbe pod „Živinoreja 7845“ na upravnistvo „Slovenskega Naroda“. 7845

„Glasbena Matica“ v Ljubljani išče za pisarniško opravila sposobno pisarniško moč. Lastnoročno pisane sonudbe z navdvo sposobnostmi in zahtev do 31. t. m. na odbor „Glasb. Matic“ v Ljubljani. 7933

Pisalni stroj in železna peč z zadostno in koloni je napredaj. Ogledati je moge te reči tri dni zaporedoma na Marije Terezije cesti 6, pritličje, na gorenjem vogalu hiše. 7967

Zakonsko nesrečen mož srednje starosti z gospodično ali vdovo v starosti od 25—35 let, katere bi imela veselje do gospodinstva in dvoje nedoraslih otrok. Resne ponudbe s sliko ali brez slike naj se naslovijo pod „Srečna bodočnost 8040“ na upr. Sl. Nar. Približno 120 hl dobrega

Ijutomerskega vina od leta 1917 se prodaja pri Francu Korosec, trgovec in posestnik v Gornji Radgani.

Proda se: ovo **Puchovo kolo** z novo pnevmatiko, večja množina boljših novih vrec tri **dve ročne kočije**, stroj za čiščenje žita in vrtni **sklopni stoli** ter **daljinsko vino**. — Povpraša se **Prešernova ulica št. 54/I** med 4 in 6. uro popoldne. 6479

Krema za britje najboljša kakovosti, porabna brez vode, 1 lonček K 7.—, 1 tucat K 60.—

MILO za BRITJE pristno, najboljša vrste, 3 kom. K 9.—, 1 kg K 24.—. Proti vpošiljati zneska naprej dobavljiva **M. Jankec**, eks. ortno podjetje v **Zagrebu št. 19**, **Petrinjska 3/III. Hrvatska**. — 4798

Razpis. V službenem področju oddelka za kmetijstvo Narodne vlade SHS v Ljubljani se razpisuje služba

vodie odseka za veterinarstvo Pravilno kolekovane in opremljene prošnje naj se vložijo do **1. januarja 1919** pri podpisnem predsedstvu. Ljubljana, dne 20. decembra 1918. **Poverjenstvo oddelka za kmetijstvo nar. vlade SHS v Ljubljani.** Poverjenik: **A. KALAN** i. r.

Razpis. Na kmetijski šoli na Grmu pri Novem mestu je namestiti **ravnatelja**

s prejemki, ki se bodo uredili po dogovoru in po kvalifikaciji, dalje s prostim stanovanjem in s pravico do napredovanja. Pravilno kolekovane prošnje, opremljene z dokazili o dovišenih splošnih in kmetijskih študijah, o do sedanjem službovanju, o učni usposobljenosti, o starosti, dišavljanstvu in o jezikovnem znanju, naj se vložijo do **15. januarja 1919** pri narodni vladi SHS, oddelku za kmetijstvo. Ljubljana, dne 20. decembra 1918. **Poverjenstvo oddelka za kmetijstvo nar. vlade SHS v Ljubljani.** Poverjenik: **A. KALAN** i. r.

Razpis. V službenem področju oddelka za kmetijstvo narod. vlade SHS v Ljubljani, se razpisuje služba **strokovnega in upravnega vodje vsega žrebarstva v območju Narodne vlade SHS v Ljubljani** s sedežem in prostim stanovanjem v žrebarčni na Selu pod Ljubljano in s prejemki tistega činovnega razreda, ki so primerni sposobnosti imenovanega. Sprejme se le teoretično in praktično v konjarstvu naobrazena in v tozadevnih poslih praktično izvežbana oseba, ki dobro pozna konjerske razmere v slovenskem ozemlju. Pravilno kolekovane in opremljene prošnje z življenjepisom naj se vložijo do **1. januarja 1919** pri podpisnem predsedstvu. Ljubljana, dne 20. decembra 1918. **Predsedništvo oddelka za kmetijstvo nar. vlade SHS v Ljubljani.** Poverjenik: **A. KALAN** i. r.

Kopirne svinčnike večja množina, se prodaja v mapah in skatljah, velika izbira. **Pisemski papir** za pisalne stroje za gg. odvetnike, trgovce in druge razne pisarne. Več nizka cena **Črnilo** v malih in velikih steklenicah za pisarne in preprodajalce ugoden nakup. **Radirke** za preprodajalce najnižje cene. **Gumi** v steklenicah, različne velikosti. Pri večjem odjemu znaten popust za urade in trgovce. **Petlatni vosek** Pri večjem odjemu znane cene. **Papirnate serviete** boljše vrste za hotele, restavracije in boljše gostilne. Izjemne cene. **Razjednice** vrste kakor pobožne, različne rože, ljubimke, voščilne i. t. d. Velika izbira. Kse zgoraj omenjeno blago se dobi na debelo in drobno najceneje pri **L. Pevalek** trgovina s papirjem, Ljubljana, Židovska ulica št. 4.

Parafinskih sveč in parafina potrebujemo vsako količino in prosimo one, ki imajo to blago, da nam je ponudijo ob označbi cene, velikosti, opreme in količine. **Trbojevič & Pudarič**, agent. komisijoni posao, **Karlovac**.

Gračinsko posestvo z velikim stanjem govedi in konj ter drugim živim in mrtvim fondusom, dalje z vodno močjo okoli 200 HP žago, mlinom ter velikim gozdom okoli 10000 kub metrov lesa za posekanje, največ macesen, ter z lastnim lovom, se prodaja. — Cena okoli 1.000.000 (milijon). Ponudbe pod „0-6459“ na **Mansenstein & Vogler A. G.**, Dunaj (Wien), I., **Schulerstrasse št. 11**.

Za vsakega nekaj! Za poročena pripravno belo blago, nekaj ženskih in moških nogavic, črna boa 2 obleki, 6 metrov blaga, rabljeno zimsko in letno suknjo, dobre čevlje, dirkalno kolo in različne hišne drobnarije se razproda na Rimski cesti št. 19. I. nadst. levo. Razprodaja se vrši dopoldne. 8097

Krojaška tvrdka K. PUČNIK filijalka Ljubljana, Sodna ulica št. 3.

zdeluje najeleгантnejše angleške damske kostume ter plašče in istotako najfinije vsakovrstne obleke za gospode. Razpolagam le z najboljšimi delavskimi močmi. Prevzemam tudi vsaka popravila in prenavljanja.

ČEVLJI zg. umijastimi podplati so zopet, in ker so sirovine pošte, zadnjikat v zalogi. — Cena za moške K 85.—, za ženske K 73.—. **Zeloga čevljev „PEKO“** Peter Kozina & Ko. v Ljubljani, Breg. Naročila po pošti se ne izvršujejo.

Kavana „Klub“ u Zagrebu. Putujućiem ciji slovenskom občinstvu, koje posjećuje grad Zagreb preporučujemo, da ne propusti posjetiti vrlo elegantnu i okusno uređenu prvorazrednu „Kavenu Klub“, ulica 11., polukat, gdje dnevno poslije 7 sati na večer koncertira prvorazredna ciganska sriemska glazba uz primjerene cijene i solidnu podvorbu. Priporočuju se **Braća Švabenic**.

Dražbeni oklic. V ponedeljek, dne 30. t. m. od 9. — 11. dopoldna se bo potom javno licitacije prodalo špacerijsko in drugo blago aprovizacije ljubljanskih gazistov (v stari do no-branski vojašnici na dvorišču levo skladišče.) Kupljeno blago se mora takoj odpeljati. **Aprovizacija ljubljanskih gazistov: Voditelj: Sadar s. r.**

Nabavljajte si sliku našega vladara! Upravo je izšla u veličini 34x47 cm vrlo uspjela, fino izradjena slika **Njegovog Velikanstva kralja Srba, Hrvata i Slovenaca Petra I.**

Preporuča se, da si sliku našega vladara nabave svi uredi i zavodi kao i privatnici. Cijena je primjerku K 5.—. Naručbe poštom obavljaju se brzo i točno uz pouzete ili uz unapred pripisani iznos a upravljaju se na Knjižaru Jugoslavenske akademije **L. Hartmaua**, (St. Kugli) Zagreb, ulica 39.

Pozor! Jugoslovani! Trgovci! **Nudim Vam zemljevid celokupne Jugoslavije.** Vsak trgovec naj bi ga prodajal, vsaka hiša naj bi ga imela; saj je to zemljevid naše svobodne domovine. Cena na drobno 2 K. Denar naprej. Trgovcem pošljem najmanje 50 zemljevidov za 60 kron, prosto poštne proti povzetju. Za večja naročila popust po dogovoru. Se priporočam **Rudolf Cottić, Vrhnika**.

Traže se prvorazredni agenti vinske in špirituoze struke koji su već prije rata podržavali dobre poslovne veze s uglednim mušterijama. — Ponudbe sa referencama pod „STRUČNJAK“ na zavod za oglašivanje **J. BLOCKNER**, Zagreb 1-78. 8118

Slavnemu bčinstvu naznanjam, da sem prevzel nekaj slovečo **mizarsko obrt** po umrlom g. Viktor Graula v Zg. Šiški št. 54, kjer se bodo izvrševala vsa v to obrt spadajoča dela točno in solidno se tem potom priporočam **Avgust Černe, mizar.**

Opravična štev. A I 1320/18-10 8110

Dražbeni oklic. Vsled sklepa z dne 23. grudna 1918 opravila števila zgornja se prodajo dne 30. in 31. grudna 1918 dop. ob 9. uri v Ljubljani, **Rošljova cesta št. 13**, na javni dražbi: različna sobna oprava, obleka, namizna posoda, jedilno orodje, kuhinjska posoda, različne knjige, glasovir, 1000 kg premoga, 1 m³ sežaranih drv, 10 kg krompirja in različne dragocenosti. Reči se smejo ogledati dne 30. grudna 1918 v času med 9 do pol 10 uro dopoldne v gori navedeni hiši.

Okrajna sodnija v Ljubljani, oddelek I. dne 23. grudna 1918

V restavraciji „pri Roži“ v Ljubljani se toči od 23. decembra naprej **zopet pivo**

Vsem sorodnikom, prijateljem in znanec naznanjam, da je moja ljubljena mati, gospa **Marija Brolihova** danes ponoči v 82. letu po večletni mučni boleznii umrla. Pogreb bode v torek, 24. t. m. ob 9. zjutraj. Št. Rupert, 22. dec. 1918. **Marija Brolihova**, 8037 učiteljica, hči.

Bridkim srčam naznanjam vsem sorodnikom, znanec in prijateljem tužno vest, da je moja zlata mama, gospa **Jvana Zupančič** v sredo, dne 25. decembra ob 3 uri zjutraj po dolgi mučepolni boleznii previdena s sv. zakramenti mirno v Gospodu zaspala. Pogreb nepozabne pokojnice se je vršil v četrtek, dne 26. grudna ob 2. uri pop. iz hiše žalosti Dunajska cesta 6. na pokopališče k Sv. Križu. Blag ji spomin! **Ivanka**, hči.

Zahvala. Povodom prebriske izgube naše nepozabne soproge, hčerke, sestre itd., gospe **Marije Matjašič roj. Krhlikar** uradnikove soproge izrekamo najsrčnejšo zahvalo za vse dokaze globokega sočutja in za darovane šopke in vence. Posebno pa se zahvaljujemo gospodom pevcem za ginitivo petje in vsem, ki so spremlili drago pokojnico na zadnji poti. **LJUBLJANA**, 27. decembra 1918. **Žalnojoči ostali.**